

Załącznik
do Uchwały Nr 49/2022
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Zielonej Górze
z dnia 21 marca 2022 r.

**Sprawozdanie z działalności
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Zielonej Górze
(część I)**

Sprawozdanie z działalności
Regionalnej Komisji Orzekającej
(część II)

oraz

Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych
(część III)

w roku 2021

Zielona Góra, 2022 r.

SPIS TREŚCI

Część I	
Działalność Regionalnej Izby Obrachunkowej	3
I. Organizacja i zasady działania Izby	3
1. Zadania, zasięg terytorialny i struktura organizacyjna Izby	3
2. Zatrudnienie i kwalifikacje pracowników	5
3. Podnoszenie kwalifikacji i szkolenia pracowników RIO	5
4. Współpraca z organami państwa i innymi instytucjami	6
5. Organizacja pracy Izby i realizacja zadań ustawowych w okresie stanu zagrożenia epidemicznego i stanu epidemii w związku z pandemią COVID-19	6
II. Kolegium Izby i Składy Orzekające	8
1. Działalność nadzorcza	8
2. Działalność opiniodawcza	15
3. Pozostałe zadania Kolegium Izby wynikające z ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych	24
III. Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej (działalność kontrolna oraz wykonanie rocznego planu kontroli)	25
1. Realizacja planu kontroli	25
2. Wyniki działalności kontrolnej	26
3. Rozpatrywanie skarg przez Regionalną Izbę Obrachunkową	27
IV. Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń	28
1. Przygotowanie materiałów związanych z kompetencjami Kolegium i Składów Orzekających	28
2. Sprawozdawczość budżetowa JST	29
3. Sprawozdawczość w zakresie operacji finansowych	31
4. Sprawozdania w zakresie zaległości przedsiębiorców (pomoc publiczna)	33
5. Sprawozdawczość finansowa jednostek samorządu terytorialnego	33
6. Sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego	34
7. Sprawozdawczość podatkowa gmin (sprawozdanie SP-1)	35
8. Działalność informacyjna i szkoleniowa	35
V. Wykonanie planu finansowego przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Zielonej Górze	38
1. Wykonanie dochodów	38
2. Wydatki budżetu państwa za 2021 r.	39
3. Wykonanie budżetu Izby w układzie zadaniowym	40
Część II	
Działalność Regionalnej Komisji Orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych	42
Część III	
Działalność Rzecznika dyscypliny finansów publicznych	44

Część I

Działalność Regionalnej Izby Obrachunkowej

I. Organizacja i zasady działania Izby

1. Zadania, zasięg terytorialny i struktura organizacyjna Izby

Regionalne izby obrachunkowe są państwowymi organami nadzoru oraz kontroli gospodarki finansowej i zamówień publicznych nad jednostkami samorządu terytorialnego (JST) wykonującymi zadania publiczne na rzecz wspólnot lokalnych i regionalnych, związkami komunalnymi i stowarzyszeniami, samorządowymi jednostkami organizacyjnymi, w tym samorządowymi osobami prawnymi, a także innymi podmiotami w zakresie wykorzystania przez nie dotacji przyznawanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Podstawowymi aktami prawnymi określającymi pozycję ustrojową i funkcjonalną regionalnych izb obrachunkowych jest Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.¹ (art. 171) i ustawa z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych². Konstytucja RP stanowi, że izby są organami nadzoru nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego w zakresie spraw finansowych. Nadzór ten sprawowany jest na podstawie kryterium legalności. Ustawa o regionalnych izbach obrachunkowych określa zadania, zasady działania i organizację izb. Reguluje proces postępowania kontrolnego, ustala obowiązki pracowników wykonujących czynności kontrolne oraz przysługujące im prawa, a także stanowi o kompetencjach izb w zakresie nadzoru.

Kompetencje i zadania izb wynikają również z ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³ (ufp) oraz ustaw regulujących ustrój samorządu terytorialnego⁴ w Polsce.

Do zadań Izby, wynikających z ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, należą:

- nadzór nad działalnością JST i ich związków w zakresie spraw finansowych określonych w art. 11 ust. 1 ustawy,
- przeprowadzanie kontroli gospodarki finansowej i zamówień publicznych podmiotów wymienionych w art. 1 ust. 2 ustawy,
- wydawanie opinii w sprawach wymienionych w art. 13 ustawy,
- udzielanie wyjaśnień w trybie art. 13 ustawy,
- prowadzenie działalności informacyjnej, instruktażowej i szkoleniowej w zakresie objętym nadzorem i kontrolą,
- kontrola formalna i rachunkowa sprawozdań z wykonania budżetów JST oraz wniosków o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej,
- rozpatrywanie spraw dotyczących powiadomień przez skarbnika o przypadkach dokonania kontrasygnaty na pisemne polecenie zwierzchnika,
- opracowywanie raportów o stanie gospodarki finansowej JST na podstawie wyników działalności nadzorczej, kontrolnej i opiniodawczej, w razie potrzeby wskazania organom JST powtarzających się nieprawidłowości lub zagrożenia niewykonania ustawowych zadań,

¹ Dz.U. z 1997r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.

² j.t. Dz.U. z 2019 r., poz. 2137z późn. zm.

³ j.t. Dz.U. z 2021 r., poz. 305 z późn. zm.

⁴ Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (j.t. Dz.U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.); ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (j.t. Dz.U. z 2022 r. poz. 528 z późn. zm.); ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (j.t. Dz.U. z 2022 r. poz. 547 z późn. zm.).

– opracowywanie analiz i wydawanie opinii w sprawach określonych ustawami.

Do zadań izby, na podstawie odrębnych przepisów, należą również:

- rozpatrywanie skarg i wniosków dotyczących działalności organów stanowiących JST – art. 229 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego⁵,
- sporządzanie, na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych⁶, zbiorczych sprawozdań w zakresie operacji finansowych dotyczących należności i zobowiązań, państwowego długu publicznego oraz poręczeń i gwarancji funduszy celowych posiadających osobowość prawną, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej (SP ZOZ), samorządowych instytucji kultury oraz samorządowych osób prawnych utworzonych na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, otrzymanych od JST które są dla tych podmiotów organem założycielskim lub nadzorującym,
- sporządzanie, na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych na podstawie sprawozdań łącznych otrzymanych od jednostek samorządu terytorialnego sprawozdań zbiorczych w zakresie operacji finansowych dotyczących należności, państwowego długu publicznego oraz poręczeń i gwarancji jednostek samorządu terytorialnego,
- sprawdzanie pod względem formalnym i rachunkowym prawidłowości przedłożonych przez gminy wniosków o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej na wyrównanie ubytku dochodów, wynikającego ze zwolnienia z podatku od nieruchomości, sporządzonych na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 13 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobu ustalania i trybu przekazywania gminom części rekompensującej subwencji ogólnej na wyrównanie ubytku dochodów w specjalnych strefach ekonomicznych⁷ i przekazywanie ich do ministra właściwego do spraw finansów publicznych,
- udostępnianie i publikowanie, na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej⁸, w urzędowym publikatorze teleinformatycznym, Biuletynie Informacji Publicznej, informacji publicznych dotyczących działalności regionalnych izb obrachunkowych w zakresie określonym ustawą,
- przyjmowanie i przekazywanie do Ministerstwa Finansów skonsolidowanych bilansów JST, sporządzanych na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów JST, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami RP⁹.

W ustawie z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych określono, że izby są państwowymi jednostkami budżetowymi, nad działalnością których nadzór sprawuje minister właściwy do spraw administracji publicznej na podstawie kryterium zgodności z prawem. Organizacja wewnętrzna i zasady funkcjonowania izb wynikają z ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych oraz rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2004 r. w sprawie siedzib i zasięgu terytorialnego regionalnych izb obrachunkowych oraz szczegółowej organizacji izb, liczby członków kolegium i trybu postępowania¹⁰.

W roku 2021 Regionalna Izba Obrachunkowa w Zielonej Górze obejmowała swym zasięgiem:

- 80 gmin,
- 2 miasta na prawach powiatu,
- 12 powiatów ziemskich,
- 1 samorząd województwa,

⁵ J.t. Dz.U. z 2021 r. poz. 735 z późn. zm.

⁶ J.t. Dz.U. z 2020 r., poz. 2396.

⁷ Dz.U. z 2004 r. Nr 65, poz. 599 z późn. zm.

⁸ J.t. Dz.U. z 2020 r., poz. 2176.

⁹ J.t. Dz.U. z 2020 r., poz. 342.

¹⁰ Dz.U. z 2004 r., Nr 167, poz. 1747.

- 16 związków komunalnych (w tym 12 związków międzygminnych, 3 związki powiatowo-gminne i 1 związek międzypowiatowy)¹¹.

Organem Izby jest **Kolegium Izby** W skład Kolegium wchodzi – Prezes Izby jako Przewodniczący Kolegium oraz etatowi członkowie.

W Izbie funkcjonują:

- **Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej (WKGF),**
- **Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń (WIASz),** w ramach którego funkcjonuje **Obsługa Kolegium;**
- **Zespół Głównego Księgowego,**
- **Biuro Izby,** zapewniające obsługę administracyjną.

W strukturze Izby działa **Zespół Zamiejscowy w Gorzowie Wlkp.**

Obsługę Komisji Orzekającej i Rzecznika dyscypliny finansów publicznych zapewnia **Obsługa Komisji Orzekającej i Rzecznika dyscypliny finansów publicznych.**

2. Zatrudnienie i kwalifikacje pracowników

Zasady zatrudniania pracowników izb określają przepisy ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych i wydane na ich podstawie przepisy wykonawcze oraz przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych¹². W sprawach, które nie zostały uregulowane we wskazanych aktach normatywnych, stosowane są przepisy Kodeksu pracy.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. w Izbie zatrudnione były 44 osoby. Przeciętne zatrudnienie w ciągu roku 2021 – wg sprawozdania Rb-70 – wyniosło 43 etaty, natomiast na dzień 31 grudnia 2021 r. stan zatrudnienia wykazany w Rb-70 – w przeliczeniu na pełne etaty – wyniósł 42 etaty (2 osoby – urlopy macierzyńskie).

Gwarancją prawidłowej realizacji przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Zielonej Górze ustawowych zadań są odpowiednie kwalifikacje i przygotowanie merytoryczne pracowników Izby. Spośród zatrudnionych osób – 95,5% posiada wykształcenie wyższe, w tym w zakresie:

- prawa i administracji – 47,6%;
- nauk ekonomicznych – 40,5%;
- informatyczne - 4,8%;
- inne – 7,1%.

20 pracowników Izby posiada dyplom ukończenia (na jednym bądź kilku kierunkach) specjalistycznych studiów podyplomowych, głównie w zakresie finansów publicznych, prawa, rachunkowości, audytu wewnętrznego i kontroli zarządczej. Ponadto: 2 osoby posiadają tytuł radcy prawnego, 1 osoba - uprawnienia adwokata, 1 osoba – uprawnienia audytora wewnętrznego.

W strukturze wiekowej – wg stanu na 31.12.2021 r. - najliczniejszą grupę stanowią pracownicy w wieku od 41 do 50 lat (40,9% ogółu zatrudnionych), a następnie: od 31 do 40 lat – 20,5%; od 51 do 60 lat – 18,2%; powyżej 60 roku życia – 18,2% oraz do 30 roku życia – 2,3%.

W roku 2021 w Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Zielonej Górze nie realizowano staży absolwenckich na podstawie skierowania z Powiatowego Urzędu Pracy.

Według stanu na 31 grudnia 2021 r. spośród 9 etatowych członków Kolegium – 1 osoba posiada wykształcenie ekonomiczne, 4 osoby – posiadają wykształcenie prawnicze (w tym 2 osoby z uprawnieniami radcy prawnego); 4 osoby posiadają wykształcenie prawno-administracyjne.

Według stanu na koniec roku 2021 – 96,4% pracowników zatrudnionych w wydziałach: WIAiSz i WKGF posiada wykształcenie wyższe, głównie ekonomiczne lub prawno-administracyjne.

3. Podnoszenie kwalifikacji i szkolenia pracowników RIO

Z uwagi na sytuację wywołaną pandemią COVID-19 oraz obostrzenia z tym związane w roku 2021, podobnie jak w 2020 r., znacząco ograniczony został udział pracowników Izby w konferencjach, szkoleniach i naradach o charakterze szkoleniowo-informacyjnym. Tematyka szkoleń i konferencji, w których uczestniczyli pracownicy Izby obejmowała m.in. zagadnienia dotyczące przepisów

¹¹ Liczba związków komunalnych- wg. rejestru MSWiA; (<https://bip.mswia.gov.pl/bip/zwiazki-powiatow-i-zwiazki-miedzygminne.html>); budżet na rok 2021 uchwalilo 9 związków, w roku 2020 likwidacji uległ Łużycki Związek Gmin – na dzień sporządzenia sprawozdania wprowadzono zapis o likwidacji w rejestrze MSWiA.

¹² J.t. Dz.U. z 2020 r. poz. 537 z późn. zm.

wprowadzanych w okresie stanu zagrożenia epidemią i stanu epidemii mających wpływ na funkcjonowanie i finanse jednostek samorządu terytorialnego, sprawozdawczości budżetowej i finansowej, metodyki kontroli, zamówień publicznych, dyscypliny finansów publicznych, orzecznictwa sądów administracyjnych w sprawach samorządowych, zmian w ubezpieczeniach społecznych i zdrowotnych, PPK, IT i bezpieczeństwa baz danych.

Pracownicy Izby uczestniczyli również w szkoleniach realizowanych w ramach działalności szkoleniowej RIO dla lubuskich jednostek samorządu terytorialnego.

Uczestnictwo pracowników w ww. przedsięwzięciach odbywało się w głównej mierze w formie zdalnej.

4. Współpraca z organami państwa i innymi instytucjami

Realizując ustawowe zadania RIO Zielona Góra współpracuje z wieloma organami państwa i innymi instytucjami.

Na podstawie sprawozdań, uchwał i zarządzeń JST przedkładanych izbom w trybie nadzoru i kontroli oraz na podstawie badań ankietowych opracowywano analizy, zestawienia liczbowe oraz udostępniano zgromadzoną dokumentację wg potrzeb ww. podmiotom. Zadania te były wykonywane niezależnie od udzielania informacji na podstawie ustawy o dostępie do informacji publicznej oraz niezależnie od działalności informacyjnej w trybie przepisów ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych.

Ponadto, w ramach zadań realizowanych przez Krajową Radę RIO, członkowie Kolegium i pracownicy wydziałów merytorycznych na bieżąco (w miarę zapotrzebowania) przekazują uwagi do projektów aktów prawnych regulujących szeroko rozumianą gospodarkę finansową JST (w tym w szczególności: zmiany w ustawie o finansach publicznych, zmiany rozporządzeń w zakresie sprawozdawczości budżetowej oraz w zakresie operacji finansowych jednostek sektora finansów publicznych).

5. Organizacja pracy Izby i realizacja zadań ustawowych w okresie stanu zagrożenia epidemicznego i stanu epidemii w związku z pandemią COVID-19

Z uwagi na konieczność zapewnienia bieżącego funkcjonowania Izby i zachowania ustawowych terminów realizacji powierzonych zadań oraz ograniczenia ryzyka dużej absencji i niezdolności do pracy pracowników Izby (spowodowanej nagłym wzrostem zachorowań bądź objęcia kwarantanną) w Izbie już w 2020 r. wdrożono - z uwzględnieniem specyfiki i zakresu obowiązków powierzonych poszczególnym pracownikom - system pracy hybrydowej z zachowaniem zasad organizacji pracy w warunkach obostrzeń i reżimu sanitarnego. W związku z obowiązywaniem stanu epidemii w 2021 r. kontynuowano wprowadzone w okresie wcześniejszym rozwiązania w zakresie pracy zdalnej i hybrydowej – w oparciu o Regulamin pracy zdalnej przyjęty Zarządzeniem Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze (z dnia 1 kwietnia 2020 r.), na podstawie art. 17 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych¹³ w związku z art. 3 ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych¹⁴.

W ww. dokumencie ustalone zostały zasady organizacji pracy zdalnej oraz związane z tym szczególne prawa i obowiązki pracowników i pracodawcy.

Na podstawie art. 15zzzi ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych w okresie epidemii Kolegium Izby odbywa posiedzenia w formie zdalnej, z wykorzystaniem aplikacji i platform porozumiewania się na odległość, umożliwiających – z zachowaniem niezbędnych zasad bezpieczeństwa – udział przedstawicieli JST w posiedzeniu, poprzez transmisję posiedzenia pomiędzy uczestnikami posiedzenia w czasie rzeczywistym oraz

¹³ j.t. Dz.U. z 2019 r., poz. 2137.

¹⁴ j.t. Dz.U. z 2021 r. poz. 2095 z późn. zm.

wielostronną komunikację, w ramach której uczestnicy Kolegium i przedstawiciele organów JST mogą wypowiadać się w toku jego posiedzenia.

Z uwagi na wprowadzenie stanu zagrożenia epidemicznego, a następnie stanu epidemii oraz obostrzenia dotyczące zakazu zgromadzeń, program szkoleń był na bieżąco aktualizowany, zaś zaplanowane szkolenia realizowane były w formie zdalnej.

Ogółem, w 2021 roku Izba była organizatorem 9 szkoleń dla jednostek samorządu terytorialnego (szkolenia on-line) Ponadto Izba współpracowała w organizacji szkolenia dla skarbników JST zorganizowanego w formie stacjonarnej przez Zrzeszenie Gmin Województwa Lubuskiego.

Nadzwyczajne działania i rozwiązania wdrożone w związku z pandemią COVID-19 – w tym w zakresie organizacji pracy zdalnej i hybrydowej, wsparcie techniczne oraz bieżąca organizacja działań kontrolnych, nadzorczych i opiniodawczych (w tym organizacja i zapewnienie niezbędnych zastępstw) pozwoliły na terminową i zgodną z przepisami prawa realizację zadań przewidzianych w ramowym planie pracy. W związku z COVID-19 wdrożono i rozbudowano formy wsparcia technicznego (niezbędna infrastruktura IT) w celu umożliwienia wykonywania pracy zdalnej oraz wykorzystania platform i systemów porozumiewania się na odległość (wideokonferencje, webinaria).

Podjęte działania mające na celu wdrożenie pracy zdalnej, w tym związane z poniesionymi wydatkami na zakup niezbędnego sprzętu i wyposażenia IT, jak również działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa i ochronę pracowników i innych osób, przebywających w siedzibie Izby (oraz w siedzibie Zespołu Zamiejscowego) pozwoliły zapewnić warunki umożliwiające terminową i właściwą realizację ustawowych zadań Izby.

II. Kolegium Izby i Składy Orzekające

1. Działalność nadzorcza

W zakresie działalności nadzorczej właściwość rzeczowa Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze obejmowała uchwały i zarządzenia podejmowane przez organy jednostek samorządu terytorialnego oraz ich związków, których katalog przedstawia załącznik Nr 1.

W roku 2021 Kolegium Izby na 24 posiedzeniach przeprowadziło badanie w zakresie zgodności z prawem **5 936 uchwał i zarządzeń** organów jednostek samorządu terytorialnego oraz ich związków - dla porównania:

- w roku 2020 – 5 918 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2019 – 6 194 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2018 – 6 093 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2017 – 5 884 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2016 – 5 910 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2015 – 6 134 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2014 – 5 819 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2013 – 5 940 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2012 – 5 517 uchwał i zarządzeń.

Z ogólnej liczby uchwał i zarządzeń organów jednostek samorządu terytorialnego oraz ich związków objętych nadzorem w roku 2021 rozstrzygnięcia Kolegium Izby przedstawiają się następująco:

- przyjęte bez uwag – 5 748,
- z naruszeniem prawa – 188,
w tym:
 - z nieistotnym naruszeniem prawa – 165,
 - wszczęte postępowanie naprawcze umorzono – 2,
(JST dokonała usunięcia błędów w wyznaczonym terminie)
 - stwierdzono nieważność w całości – 7,
 - stwierdzono nieważność w części – 13.

W 1 przypadku – dotyczącym aktu organu JST w sprawie zmiany budżetu dotyczącej roku 2020 - stwierdzono naruszenie prawa, jednak w związku z upływem roku budżetowego nie wszczęto postępowania naprawczego i nie stwierdzono nieważności aktu.

W poszczególnych typach jednostek samorządu terytorialnego oraz ich związkach wyniki badania nadzorczego aktów organów JST objętych postępowaniem nadzorczym w 2021 r. przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	Liczba zbadanych uchwał i zarządzeń	Wyniki postępowania nadzorczego							
		bez naruszenia prawa	z naruszeniem prawa	z tego:			z tego:		inne rozstrzygnięcia ¹⁾
				z nieistotnym naruszeniem prawa	wszczęte postępowania umorzono	nieważne)	nieważne w części	nieważne w całości	
Ogółem JST	5 936	5 748	188	165	2	20	13	7	1
z tego:									
gminy	4 775	4 611	164	148	2	13	7	6	1
powiaty	617	607	10	10	0	0	0	0	0
miasta na prawach powiatu	345	342	3	1	0	2	1	1	0
samorząd województwa	106	106	0	0	0	0	0	0	0
związki jst	93	82	11	6	0	5	5	0	0

W poszczególnych typach jednostek samorządu terytorialnego oraz ich związkach wyniki badania nadzorczego uchwał budżetowych, uchwał i zarządzeń w sprawie zmiany budżetu oraz uchwał i zarządzeń w sprawie wieloletnich prognoz finansowych i ich zmian, objętych postępowaniem nadzorczym w 2021 r., przedstawiają się następująco:

Wyniki badania nadzorczego uchwał organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego i związków komunalnych w sprawie budżetu w 2021 r.

Wyszczególnienie	Liczba zbadanych uchwał	Wyniki postępowania nadzorczego								
		bez naruszenia prawa	z naruszeniem prawa	z tego:			nieważne	z tego:		inne rozstrzygnięcia ¹⁾
				z nieistotnym naruszeniem prawa	wszczęte postępowania umorzono	nieważne w części		nieważne w całości		
Ogółem	101	89	12	10	1	1	1	0	0	
z tego:										
gminy	78	71	7	6	1	0	0	0	0	
powiaty	12	10	2	2	0	0	0	0	0	
miasta na prawach powiatu	2	1	1	1	0	0	0	0	0	
samorząd województwa	1	1	0	0	0	0	0	0	0	
związki jst	8	6	2	1	0	1	1	0	0	

Wyniki badania nadzorczego uchwał organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego i związków komunalnych w sprawie zmian budżetu w 2021 r.

Wyszczególnienie	Liczba zbadanych uchwał	Wyniki postępowania nadzorczego								
		bez naruszenia prawa	z naruszeniem prawa	z tego:			nieważne	z tego:		inne rozstrzygnięcia ¹⁾
				z nieistotnym naruszeniem prawa	wszczęte postępowania umorzono	nieważne w części		nieważne w całości		
Ogółem	3 737	3 609	128	125	1	1	1	0	1	
z tego:										
gminy	2 949	2 830	119	117	1	0	0	0	1	
powiaty	446	441	5	5	0	0	0	0	0	
miasta na prawach powiatu	244	244	0	0	0	0	0	0	0	
samorząd województwa	61	61	0	0	0	0	0	0	0	
związki jst	37	33	4	3	0	1	1	0	0	

Wyniki badania nadzorczego uchwał organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego i związków komunalnych w sprawie WPF i jej zmian w 2021 r.

Wyszczególnienie	Liczba zbadanych uchwał	Wyniki postępowania nadzorczego								
		bez naruszenia prawa	z naruszeniem prawa	z tego:			nieważne	z tego:		inne rozstrzygnięcia ¹⁾
				z nieistotnym naruszeniem prawa	wszczęte postępowania umorzono	nieważne w części		nieważne w całości		
Ogółem	814	799	15	14	0	1	1	0	0	
z tego:										
gminy	661	649	12	12	0	0	0	0	0	
powiaty	98	96	2	2	0	0	0	0	0	
miasta na prawach powiatu	24	24	0	0	0	0	0	0	0	
samorząd województwa	13	13	0	0	0	0	0	0	0	
związki jst	18	17	1	0	0	1	1	0	0	

Pełną informację o wynikach badania nadzorczego i liczbie zbadanych uchwał oraz zarządzeń przedstawia tabela nr 1.

Tabela 1. Informacja o uchwałach i zarządzeniach jednostek samorządu terytorialnego i związków komunalnych zbadanych w 2021 r. przez Kolegium Izby

Lp.	Uchwały i zarządzenia w zakresie spraw finansowych dotyczące:	Liczba zbadanych uchwał i zarządzeń		Wyniki badania nadzorczego							
		Ogółem w 2021 r.	w tym: uchwał i zarządzeń organów wykonawczych	bez naruszenia prawa	z naruszeniem prawa	w tym:					
						z nieistotnym naruszeniem prawa	wszczęte postępowania umorzono	nieważne	z tego:		inne rozstrzygnięcia ¹⁾
								nieważne w części	nieważne w całości		
1	budżetu	101	X	89	12	10	1	1	1	0	0
2	zmian budżetu	3 737	2 761	3 609	128	125	1	1	1	0	1
3	wieloletniej prognozy finansowej i zmian	814	191	799	15	14	0	1	1	0	0
4	procedury uchwalania budżetu	5	0	5	0	0	0	0	0	0	0
5	emitowania obligacji oraz określania zasad ich zbywania, nabywania i wykupu przez organ wykonawczy	15	0	14	1	1	0	0	0	0	0
6	zobowiązań w zakresie podejmowania inwestycji i remontów o wartości przekraczającej granicę ustaloną corocznie przez organ stanowiący	32	X	31	1	0	0	1	0	1	0
7	zaciągania długoterminowych pożyczek i kredytów	43	1	43	0	0	0	0	0	0	0
8	udzielania pożyczek	13	12	13	0	0	0	0	0	0	0
9	udzielania poręczeń	5	5	5	0	0	0	0	0	0	0
10	zaciągania krótkoterminowych pożyczek i kredytów	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jednostki samorządu terytorialnego	515	2	510	5	0	0	5	2	3	0
12	podatków i opłat lokalnych	331	0	311	20	9	0	11	8	3	0
	w tym: opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi	114	X	104	10	6	0	4	3	1	0
	w tym: pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych niepochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi	21	X	20	1	1	0	0	0	0	0
13	absolutorium	102	X	102	0	0	0	0	0	0	0
14	pozostałe uchwały i zarządzenia	202	5	197	5	5	0	0	0	0	0
Ogółem		5 936	2 977	5 748	188	165	2	20	13	7	1

Stwierdzanymi nieprawidłowościami w 2021 roku były:

Lp.	Uchwały i zarządzenia w zakresie spraw finansowych dotyczące:	Rodzaje nieprawidłowości
1.	budżetu	<ul style="list-style-type: none"> - udzielenie organowi wykonawczemu upoważnienia do zaciągania zobowiązań z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania Związku i których płatności wykraczają poza rok budżetowy”, co narusza art. 228 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305 ze.zm.); - zaplanowanie dochodów z tytułu środków z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w wysokości wyższej niż zaplanowane wydatki finansowane tymi środkami, co narusza art. 212 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych w związku z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg (Dz.U. z 2021 r. poz. 1122 ze zm.); - niezgodność kwoty wydatków związanych z funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi wykazanych w części normatywnej uchwały z planem wydatków budżetu, co narusza art. 237 ust. 1 ustawy o finansach publicznych;
2.	zmian budżetu	<ul style="list-style-type: none"> - ustalenie nieprawidłowych kwot przychodów, co skutkowało brakiem zrównoważenia budżetu, co narusza art. 212 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych; - wykazanie w części normatywnej uchwały nieprawidłowych kwot planu dochodów i wydatków ogółem po zmianach oraz planu dochodów i wydatków bieżących i majątkowych po zmianach; - brak wyodrębnienia dochodów z tytułu opłaty za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym oraz wydatków z tym związanych, co narusza art. 237 ust. 1 ustawy o finansach publicznych; - niezgodność załącznika dot. dochodów i wydatków związanych z realizacją zadań wykonywanych na podstawie porozumień (umów) między JST - z planem dochodów i wydatków budżetu, co narusza art. 212 ust. 1 pkt 8 w związku z art. 237 ust. 2 pkt 3 ustawy o finansach publicznych; - brak dokonania stosownego zapisu w części normatywnej uchwały w związku ze zwiększeniem dochodów z opłat z tytułu zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i wydatków z tego tytułu, co narusza art. 212 ust. 1 pkt 8 w związku z art. 237 ust. 1 ustawy o finansach publicznych; - brak aktualizacji zapisu w części normatywnej uchwały budżetowej określającego plan dochodów i wydatków związanych obsługą systemu gospodarowania odpadami komunalnymi – co narusza art. 212 ust. 1 pkt 8 w związku z art. 237 ust. 1 ustawy o finansach publicznych; - brak aktualizacji zapisu w części normatywnej uchwały budżetowej określającego plan dochodów i wydatków związanych z gromadzeniem środków z opłat i kar za korzystanie ze środowiska – co narusza art. 212 ust. 1 pkt 8 w związku z art. 237 ust. 1 ustawy o finansach publicznych; - brak wyodrębnienia dochodów i wydatków związanych z realizacją zadań wykonywanych na mocy porozumień z organami administracji rządowej, co narusza art. 237 ust. 2 pkt 2 ustawy o finansach publicznych; - brak aktualizacji załącznika dot. planowanych dotacji budżetu gminy dla podmiotów należących i nienależących do sektora finansów publicznych, co narusza art. 214 pkt 1 ustawy o finansach publicznych; - brak aktualizacji załącznika dotyczącego planu przychodów i kosztów samorządowego zakładu budżetowego, co narusza art. 214 pkt 3 ustawy o finansach publicznych; - niedokonanie zmiany w związku ze zmianą przychodów zwrotnych limitu z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych w związku ze zmianą kwoty przychodów, co narusza art. 212 ust. 1 pkt 6 ustawy o finansach publicznych; - do budżetu wprowadzono dochody z tytułu rekompensaty utraconych dochodów z tytułu opłaty targowej (dział 758, rozdział 75618, §2680) i jednocześnie nie zmniejszono planu dochodów o wcześniej zaplanowane w dziale 756, rozdziale 75616, § 0430 dochody z tytułu poboru opłaty targowej, co narusza art. 31zzm ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1842 ze zm.) w związku z art. 4 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 13.11.2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2021 r. poz. 1672 ze zm.); - zarządzenie w sprawie zmian budżetu Miasta i Gminy wydane zostało przez sekretarza Gminy, działającego z upoważnienia Burmistrza, co narusza art. 233 pkt 3 ustawy o finansach publicznych oraz art. 30 ust. 2 pkt 1 i 4, art. 60 ust. 2 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2021 r. poz. 1372 ze zm.); - błędy klasyfikacyjne; - błędy rachunkowe; - błędy w podstawie prawnej;

3.	wieloletniej prognozy finansowej i zmian	<ul style="list-style-type: none"> - nieprawidłowe określenie w załączniku dot. przedsięwzięć limitu zobowiązań w relacji do łącznych nakładów finansowych oraz sumy wydatków przyjętych w poszczególnych latach objętych prognozą, czym naruszono przepisy art. 226 ust. 3 pkt 3 i 5 ustawy o finansach publicznych; - brak określenia w WPF przeznaczenia prognozowanej nadwyżki budżetowej, czym naruszono przepisy art. 226 ust. 1 pkt 4 ustawy o finansach publicznych; - załączniku dotyczącym przedsięwzięć wskazanie nieprawidłowego okresu realizacji przedsięwzięcia, co narusza art. 226 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych; - ujęcie w Wieloletniej Prognozie Finansowej w poz. 10.6 "Splaty, o których mowa w pkt. 5.1., wynikające wyłącznie z tytułu zobowiązań już zaciągniętych" splat planowanego do zaciągnięcia zobowiązania, co narusza § 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej JST (Dz.U. z 2021 r. poz. 83);
4.	procedury uchwalania budżetu	-----
5.	emitowania obligacji oraz określenia zasad ich zbywania, nabywania i wykupu przez organ wykonawczy	-----
6.	zobowiązań w zakresie podejmowania inwestycji i remontów o wartości przekraczającej granicę ustaloną corocznie przez organ stanowiący	-----
7.	zaciągania długoterminowych pożyczek i kredytów	-----
8.	udzielania pożyczek	-----
9.	udzielania poręczeń	-----
10.	zaciągania krótkoterminowych pożyczek i kredytów	-----
11.1	określenia zakresu i zasad przyznawania dotacji oraz stawek udzielanych dotacji dla jednostek organizacyjnych JST	-----
11.2.	zasad przyznawania dotacji dla podmiotów niezaliczonych do sektora finansów publicznych	<ul style="list-style-type: none"> - w uchwale w sprawie wysokości i zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla podmiotów niepublicznych prowadzących żłobki i kluby dziecięce w postanowieniu dotyczącym klauzuli wejścia w życie skrócono 14- dniowy termin wejścia w życie aktu, co narusza art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłoszeniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz.U. z 2019 r., poz. 1461); - w uchwale w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej na zadania ograniczenia niskiej emisji poprzez dofinansowanie wymiany źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych w Gminie: <ul style="list-style-type: none"> - wskazano, że dofinansowaniu podlegają koszty poniesione w okresie 6 miesięcy kalendarzowych przed datą złożenia wniosku o dofinansowanie dla inwestycji zakończonych oraz koszty poniesione po dniu złożenia wniosku o dofinansowanie dla inwestycji planowanych do realizacji, co narusza art. 403 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2021 r. poz. 1973 ze zm.) w zw. z art. 126, art. 127 ust. 1 ustawy o finansach publicznych; - wprowadzono zapisy, że "Określa się termin składania wniosków od 1 do 30 września, gdzie wypłata dofinansowania nastąpi w następnym roku budżetowym", „W przypadku, gdy ilość wniosków, które wpłyną w określonym uchwałą terminie, nie wyczerpie zabezpieczonych na ten cel środków, Wójt Gminy może wyznaczyć dodatkowy termin składania wniosków lub rozpatrzyć wnioski przeznaczone do rozpatrzenia na następny rok budżetowy”, „Umowy o dofinansowanie zadania zostaną zawarte nie wcześniej niż 2 stycznia i nie później niż 30 czerwca”, „Ustala się maksymalny termin realizacji i rozliczenia zadania do 30 października roku, w którym podpisano umowę o dofinansowanie, przy czym termin realizacji zadania ustalany będzie każdorazowo w umowie o dofinansowanie (...)”, powyższe narusza art. 211 ust. 1-3 i art. 214. ust. 1 ustawy o finansach publicznych, - postanowiono, że Wójt Gminy prowadzi rejestr udzielonych dotacji; rejestr zawiera dla każdej udzielonej dotacji: imię i nazwisko (nazwę) wnioskodawcy, miejsce zamieszkania i adres osoby lub nazwę, siedzibę i adres wnioskodawcy, datę zawarcia umowy, protokół potwierdzający wykonanie zadania podpisany przez członków komisji, wysokość przyznanej dotacji, datę przekazania dotacji, co wykracza to poza zakres upoważnienia

		<p>określonego w art. 403 ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska,</p> <ul style="list-style-type: none"> - zawarto postanowienie, iż składając wniosek o udzielenie dotacji beneficjent powinien złożyć oświadczenie, że cyt.: „Nowe źródło ciepła będzie użytkowane zgodnie z przeznaczeniem w miejscu instalacji przez co najmniej 5 lat od dnia wypłaty dofinansowania”, co wykracza to poza zakres upoważnienia określonego w art. 403 ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska oraz narusza art. 140 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (tekst jedn. z 2020 r. poz. 1740 ze zm.); - w uchwale w sprawie przyjęcia zasad udzielania dotacji celowej na wymianę źródeł ciepła w celu ograniczenia niskiej emisji na terenie Gminy: wprowadzono zapis dotyczący kontroli realizacji dotowanego zadania, zobowiązano do utrzymania zmienionego systemu ogrzewania przez okres 7 lat od dnia otrzymania dotacji, a cyt.: „Z chwilą rozwiązania umowy najmu lub sprzedaży lokalu lub budynku mieszkalnego, Wnioskodawca który otrzymał dotację jest zobowiązany pozostawić w nim dofinansowane urządzenia i instalacje w stanie technicznej sprawności oraz wpisać w treść aktu notarialnego konieczność utrzymania dofinansowanego przedsięwzięcia”, co wykracza to poza zakres upoważnienia określonego w art. 403 ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska;
12.1	podatków i opłat lokalnych	<ul style="list-style-type: none"> - uchwała w sprawie wprowadzenia oraz ustalenia wysokości i zasad poboru opłaty miejscowej: <ul style="list-style-type: none"> - stwierdzono nieważność zapisu o treści: „Wynagrodzenie z tytułu pobierania opłaty miejscowej inkasent otrzyma na podstawie złożonego do Urzędu Miejskiego w S. rozliczenia pobranej opłaty” jako sprzecznego z art. 19 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1740 ze zm.) – przekroczenie delegacji ustawowej; - niepełna podstawa prawna; - uchwała sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych: <ul style="list-style-type: none"> - stawki podatku od środków transportowych ustalone zostały w kwotach wyższych niż kwoty określone w art. 10 ust. 1 pkt 4 lit. a i pkt 6 lit. a ustawy o podatkach i opłatach lokalnych; - uchwalenie uchwały w terminie uniemożliwiającym odpowiednie vacatio legis, co narusza art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (j.t. Dz.U. z 2019 r. poz. 1461); - uchwała w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości wprowadzono zwolnienie podmiotowo-przedmiotowe, co narusza art. 7 ust. 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych; - w uchwale w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości budynków mieszkalnych lub ich części, podłączonych do instalacji fotowoltaicznej, kolektora słonecznego, pompy ciepła, rekuperatora lub gruntowego wymiennika ciepła: <ul style="list-style-type: none"> - ograniczono stosowanie zwolnienia od podatku od nieruchomości warunkując je poniesieniem nakładów w wysokości co najmniej 10.000 złotych brutto po wejściu w życie uchwały oraz brakiem zaległości wobec budżetu Gminy z tytułu podatków i innych należności publicznoprawnych oraz opłat z tytułu wieczystego użytkowania, co narusza art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych; - regulowano to, co jest już określone w przepisach prawa wprowadzając zapisy o obowiązku zawiadomienia organu o utracie prawa do zwolnienia, co narusza art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych w zw. z art. 6 ust. 6 tej ustawy; - postanowiono, że „Podatnik, który wprowadził w błąd organ podatkowy co do spełnienia warunków uprawniających do uzyskania zwolnienia, traci prawo do zwolnienia za cały okres, przez jaki nienależnie korzystał ze zwolnienia i jest zobowiązany do zapłaty kwoty podatku od nieruchomości wraz z wymaganymi odsetkami za zwłokę, liczonymi jak od zaległości podatkowych”, co narusza art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych w zw. z art. 21 § 1 pkt 2, art. 47 § 1, art. 51 § 1, art. 53 § 1, art. 272 i art. 281 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1325 ze zm.); - w uchwale w sprawie opłaty od posiadania psów określono nieprawidłowo klauzulę wejścia w życie pomijając obowiązek ogłoszenia uchwały w Dzienniku Urzędowym Województwa, co narusza art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1461 ze zm.) - błędy w podstawach prawnych uchwał;
12.2	opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi	<ul style="list-style-type: none"> - uchwała w sprawie pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych niepochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi - nieprawidłowa klauzula wejścia w życie – jak dla aktu prawa miejscowego, co narusza art. 6r ust. 2da pkt 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2021 r., poz. 888 ze zm.); - w uchwale w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz warunków i trybu składania deklaracji za pomocą środków komunikacji elektronicznej: <ul style="list-style-type: none"> - brak określenia w części normatywnej uchwały formatu elektronicznego oraz układu

		<p>informacji i powiązań, co jest niezgodne z art. 6n ust. 1 pkt 2 lit. a) ustawy. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach;</p> <ul style="list-style-type: none"> - zawarto w deklaracji oświadczenie o treści: „Oświadczam, że odpady na nieruchomości wskazanej w części D (F) zbierane będą w sposób selektywny” - co narusza art. 6n ust. 1 pkt 1 w związku z art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach; - wprowadzenie w deklaracji pozycji „Załączniki” bez wskazania jakie dokumenty należy dołączyć do deklaracji, co narusza art. 6n ust. 1 pkt 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach; - wprowadzono definicję gospodarstwa domowego i dokonano różnicowania stawek opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ustalonej metodą od gospodarstwa domowego według nieprzewidzianego w ustawie kryterium liczby osób zamieszkujących w gospodarstwie domowym, co narusza art. 6n ust. 1 pkt 1 w związku z art. 6j ust. 2 i ust. 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach; - w uchwale w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości stawki tej opłaty ustalono stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości niezamieszkałych za jednokrotny odbiór odpadów z pojemnika o określonej pojemności, co narusza art. 6j ust. 3, art. 6k ust. 1 pkt 2, art. 6r ust. 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach; - błędy w podstawie prawnej;
13.	absolutorium	-----
14.	pozostałe uchwały i zarządzenia	<ul style="list-style-type: none"> - podjęcie uchwały w sprawie udzielenia dotacji z budżetu Gminy dla Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej, co narusza art. 32 ust. 3b ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2021r., poz. 869 ze zm.); - podjęcie uchwały Rady Miasta w sprawie zaciągnięcia zobowiązania na rok 2022,2023,2024 i 2025 na sfinansowanie organizacji i nabycia praw do Grand Prix w latach 2022-2025, co stanowi istotne naruszenie art. 18 ust. 2 pkt 9 litera e ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2021 r. poz. 1372 ze zm.) i art. 12 pkt 8 litera e ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2020 r. poz. 920 ze zm.); - podjęcie uchwały w sprawie przekazania dotacji celowej w formie pomocy finansowej zagranicznej wspólnocie samorządowej, co narusza art. 216 ust. 2 pkt 5 i art. 220 ustawy o finansach publicznych.

W 2021 r. do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. skierowano 2 skargi na rozstrzygnięcia nadzorcze Kolegium RIO w Zielonej Górze (skargi dotyczyły uchwał związku komunalnego związanych z gospodarką odpadami komunalnymi). WSA w Gorzowie Wlkp. jedną skargę oddalił w całości, w przypadku drugiej skargi Sąd uchylił w części zaskarżoną uchwałę Kolegium Izby i oddalił skargę w pozostałym zakresie.

W 2021 r. Regionalna Izba Obrachunkowa w Zielonej Górze objęta została kontrolą w zakresie wykonywania zadań związanych ze sprawowaniem nadzoru nad stanowaniem prawa miejscowego przez organy jednostek samorządu terytorialnego, realizowaną przez Najwyższą Izbę Kontroli w ramach kontroli koordynowanej przeprowadzanej w 9 regionalnych izbach obrachunkowych. Kontrolą objęto okres 2019 – 2021 (do zakończenia czynności kontrolnych).

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli Izba prawidłowo sprawowała nadzór nad stanowaniem prawa miejscowego przez organy jednostek samorządu terytorialnego. W związku z pozytywną oceną i niestwierdzeniem nieprawidłowości w działalności Izby w kontrolowanym zakresie - nie sformułowano wniosków pokontrolnych.

2. Działalność opiniodawcza

- W roku 2021 wydano łącznie **821 opinii**, które dotyczyły:
- możliwości spłaty/ wykupu zobowiązań - 38 opinii, z czego:
 - 29 opinii dotyczyło spłaty kredytu lub pożyczki,
 - 7 opinii dotyczyło możliwości wykupu papierów wartościowych,
 - 2 opinie dotyczyły możliwości spłaty innych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 pkt 2 ufp;
 - przedkładanych projektów uchwał budżetowych JST i związków JST - 105 opinii,
 - projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych - 105 opinii,
 - przedkładanych informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze 2021 r. - 104 opinie,
 - sprawozdań z wykonania budżetu za rok 2020 - 104 opinie,
 - absolutorium – 104 opinie (wszystkie opinie dotyczyły wniosków komisji rewizyjnych o udzielenie absolutorium);
 - możliwości sfinansowania deficytu (168 opinii) z czego:
 - przedstawionego w uchwale budżetowej (art. 246 ust. 3 ufp) - 74 opinie,
 - przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej (art. 246 ust.1 ufp) - 94 opinie,
 - prawidłowości planowanej kwoty długu (art. 230 ust. 4 ufp) - 93 opinie,

Najczęściej występującymi nieprawidłowościami, sygnalizowanymi w roku 2021 przez składy orzekające Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze, przy opiniowaniu spraw, o których mowa w art. 13 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych oraz art. 230 ust.4 i art. 246 ust.1 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych były:

W opiniach o możliwości spłaty/wykupu zobowiązań - Składy Orzekające wydały 38 opinii – wszystkie pozytywne, w tym 2 opinie o możliwości spłaty innych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 pkt 2 ufp.

Opinie wydane w przedmiotowym zakresie były opiniami pozytywnymi, niemniej jednak - w treści opinii składów orzekających formułowane były zalecenia dotyczące bieżącego analizowania realizacji dochodów oraz wydatków i na tej podstawie dokonywania odpowiedniej weryfikacji założeń budżetu w zakresie realizowanych zadań i wyniku budżetu.

Wskazywano także na konieczność stałego monitorowania zadłużenia jednostki samorządu terytorialnego i analizowania wpływu jego wysokości - na stopień i sposób wykonywania zadań, w celu zachowania relacji z art. 242 ustawy o finansach publicznych oraz relacji z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych – dla zapewnienia nieprzerwanego realizowania zadań przez JST.

W opiniach o projektach uchwał budżetowych JST (związków JST) - W roku 2021 wydano **1 opinię o projekcie uchwały budżetowej JST (związków JST) na rok 2021** (opinia pozytywna) **oraz 104 opinie o projektach uchwał budżetowych JST (związków JST) na rok 2022**, w tym jedną opinię negatywną, jedną opinię pozytywną z zastrzeżeniem oraz trzydzieści trzy opinie z uwagami. Pozostałe opinie były opiniami pozytywnymi.

Skład Orzekający negatywnie zaopiniował projekt uchwały budżetowej Gminy na 2022 r. ze względu na niespełnienie wskaźnika zadłużenia określonego w art. 243 ust.1 ustawy o finansach publicznych, wynikającego z prognozy kwoty długu przedstawionej w projekcie uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2022–2036. Indywidualny wskaźnik zadłużenia, określony w art. 243 ust.1 ustawy o finansach publicznych po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, określony w oparciu o „plan 3 kwartałów roku poprzedzającego rok budżetowy”, jak i w oparciu o „wykonanie roku poprzedzającego rok budżetowy”, nie został spełniony w latach 2027, 2033 oraz 2035 - 2036.

Natomiast przyczyną sformułowania zastrzeżenia do opinii Składu Orzekającego była sytuacja możliwego wystąpienia konieczności zwrotu przez Powiat w 2022 r. pobranych, a nie przekazanych dochodów z tytułu opłat eksploatacyjnych pobieranych na obiektach i gruntach po byłym TTOC w Świecku w okresie od 01.01.2012 r. do 21.07.2016 r., których dotyczą postępowania sądowe. Łączna kwota należności głównej w trzech sprawach sądowych zawisłych przed NSA w Warszawie wynosi - 16 138 196,37 zł. Do tej kwoty należy doliczyć odsetki liczone jak dla zaległości podatkowych.

Z informacji przedstawionej przez Zarząd Powiatu w uzasadnieniu do przedłożonego do zaopiniowania projektu uchwały budżetowej Powiatu na 2022 rok nie wynika, aby w powyższych

sprawach doszło do wyznaczenia terminu rozpoznania spraw przez NSA w Warszawie. Wykonanie decyzji w przedmiotowych sprawach jest nadal wstrzymane do momentu uprawomocnienia się wyroków NSA, a postępowania egzekucyjne w niniejszych sprawach pozostają zawieszane. Skład Orzekający wskazał także, że Powiat znajduje się w ostatnim roku realizacji Programu Postępowania Naprawczego. Podkreślono, że pomimo dochowania przez Powiat i w 2022 roku i latach następnych objętych projektem WPF Powiatu - relacji z art. 242 ust. 1 i z art. 243 ust.1 ustawy o finansach publicznych - utrzymuje się nadal sytuacja realnego zagrożenia realizacji zadań publicznych w przypadku wydania niekorzystnych prawomocnych rozstrzygnięć sądowych w sprawach administracyjnych. Na dzień wydania przedmiotowej opinii nie były zakończone prawomocnie sprawy cywilne wytoczone z powództwa Powiatu względem Skarbu Państwa, a Powiat nie otrzymał jeszcze żadnych środków finansowych z tego tytułu.

Nieprawidłowości jakie wystąpiły w projektach, będące naruszeniami prawa dotyczyły:

- błędnego określenia limitu zobowiązań z tytułu planowanych do zaciągnięcia kredytów, pożyczek oraz emisji papierów wartościowych – na cele, o których mowa w art. 89 ust. 1 ustawy o finansach publicznych – mając na uwadze planowany wynik budżetu; planowaną wysokość spłaty wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułów wymienionych wyżej; poziom wydatków budżetu finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz planowaną wysokość przejściowego deficytu budżetu JST;
- nie określenia limitu zobowiązań z tytułu planowanych do zaciągnięcia kredytów, pożyczek oraz emisji papierów wartościowych – na cele, o których mowa w art. 89 ust.1 ustawy o finansach publicznych pomimo zaplanowania przychodów z tych tytułów w budżecie;
- określenia celu na jaki planowane jest zaciągnięcie kredytów, pożyczek, emisja papierów wartościowych – w sposób sprzeczny z art. 89 ust.1 ustawy o finansach publicznych;
- braku określenia planowanego wyniku budżetu oraz braku wskazania celu, na jaki przeznaczona ma zostać planowana nadwyżka budżetu JST oraz wskazanie niewłaściwych źródeł pokrycia deficytu;
- zaplanowania w projekcie uchwały budżetowej rezerwy celowej na zarządzanie kryzysowe – w wysokości niezgodnej z przepisami art. 26 ust. 4 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym;
- zaplanowania w projekcie uchwały budżetowej rezerwy ogólnej w wysokości niższej niż to wynika z art. 222 ust. 1 ustawy o finansach publicznych;
- brak wyodrębnienia w części normatywnej uchwały budżetowej dochodów i wydatków związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu jednostki wynikającymi z odrębnych ustaw (art. 237 ust. 1 ustawy o finansach publicznych);
- zaplanowania w wydatkach budżetu w dziale 010, rozdziale 01010 w § 2850 kwoty niższej niż wysokość 2% uzyskanych wpływów z podatku rolnego;
- braku funkcjonowania biblioteki publicznej jako samorządowej instytucji kultury, a w konsekwencji na nie zaplanowaniu wydatków w postaci dotacji podmiotowej w budżecie gminy w rozdziale 92116 „Bibliotek” – co narusza art. 19 ust. 3 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (j.t. Dz. U. z 2019 r., poz. 1429 ze zm.).

Pozostałe, najczęściej stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- rozbieżności pomiędzy danymi zawartymi w części normatywnej projektu uchwały budżetowej oraz w poszczególnych załącznikach i tabelach do projektu uchwały budżetowej (np. w tabelach zawierających planowane dochody i wydatki budżetu; w załączniku o dotacjach planowanych do udzielenia z budżetu JST; w załączniku zawierającym planowane przychody i rozchody budżetu);
- zastosowania błędnej klasyfikacji budżetowej (np. przy klasyfikowaniu dochodów z poszczególnych źródeł; przy klasyfikowaniu planowanych przychodów i rozchodów; przy wskazaniu działu i rozdziału, w których planowane są określone dochody i wydatki);
- występujących błędów rachunkowych (np. przy określeniu wysokości planowanego deficytu budżetu JST; przy określaniu wysokości dochodów z poszczególnych źródeł oraz wysokości poszczególnych rodzajów wydatków; przy wskazywaniu wysokości dotacji planowanych do udzielenia z budżetu JST; przy wskazywaniu rodzaju planowanych dotacji z budżetu JST; w podaniu wysokości planowanych przychodów i rozchodów budżetu).

W opiniach o projektach wieloletnich prognoz finansowych JST (związków JST): W roku 2021 Składy Orzekające wydały 1 opinię o projekcie uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej JST na lata 2021–2038 (opinia pozytywna) oraz 104 opinie o projektach wieloletnich

prognoz finansowych JST (związków JST) na 2022 rok i lata następne, w tym 1 opinię negatywną, 1 opinię pozytywną z zastrzeżeniem, a także 23 opinie pozytywne z uwagami. Pozostałe opinie były opiniami pozytywnymi.

Powodem wydania opinii negatywnej było niezachowanie relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych w latach objętych Wieloletnią Prognozą Finansową Gminy. Z prognozy kwoty długu, będącej integralną częścią Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy wynikało, że w indywidualny wskaźnik zadłużenia, określony w art. 243 ust.1 ustawy o finansach publicznych, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, określony w oparciu o „plan 3 kwartałów roku poprzedzającego rok budżetowy”, jaki i w oparciu o „wykonanie_roku poprzedzającego rok budżetowy”, nie zostanie spełniony w latach 2027, 2033 oraz 2035-2036.

Opinia pozytywna z zastrzeżeniem dotyczyła projektu Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2022-2029, a przyczyną sformułowania zastrzeżenia Składu Orzekającego jest sytuacja możliwego wystąpienia konieczności zwrotu przez Powiat w 2022 r. pobranych, a nie przekazanych dochodów z tytułu opłat eksploatacyjnych pobieranych na obiektach i gruntach po byłym TTOC w Świecku w okresie od 01.01.2012 r. do 21.07.2016 r., których dotyczą prowadzone postępowania sądowe. Łączna kwota należności głównej w trzech sprawach sądowych zawisłych przed NSA w Warszawie wynosi - 16 138 196,37 zł. Do tej kwoty należy doliczyć odsetki liczone, jak dla zaległości podatkowych. Z informacji przedstawionej przez Zarząd Powiatu w uzasadnieniu do przedłożonego do zaopiniowania projektu uchwały budżetowej Powiatu na 2022 rok nie wynika, aby w powyższych sprawach doszło do wyznaczenia terminu rozpoznania spraw przez NSA w Warszawie. Wykonanie decyzji w przedmiotowych sprawach jest nadal wstrzymane do momentu uprawomocnienia się wyroków NSA, a postępowania egzekucyjne w niniejszych sprawach pozostają zawieszane. Ponadto Skład Orzekający wskazał, że 2021 rok jest ostatnim rokiem realizacji przez Powiat Programu Postępowania Naprawczego w rozumieniu art. 240a ustawy o finansach publicznych. Na koniec okresu realizacji Programu Naprawczego Powiat w latach, na które sporządzono projekt Wieloletniej Prognozy Finansowej tj. w latach 2022-2029 spełnia relację, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Również relacja wynikająca z art. 242 ust. 1 jest zachowana przez Powiat i w latach 2022-2029. Jednakże Skład Orzekający wskazuje, że w roku 2022 planowany jest w budżecie Powiatu deficyt operacyjny w wysokości 2 194 404,71 zł, który równoważony ma zostać wolnymi środkami, o których mowa w art. 217 ust. pkt 6 ustawy o finansach publicznych oraz przychodami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt. 8 ustawy o finansach publicznych. W ocenie Składu Orzekającego organy Powiatu powinny monitorować relację, o której mowa w art. 242 ustawy o finansach publicznych w kontekście spełnienia relacji z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych przez Powiat w latach następnych.

Nieprawidłowości stwierdzone w projektach wieloletnich prognozy finansowych mające charakter naruszenia prawa dotyczyły:

- błędnych, niepełnych lub braku danych w pozycji 10.6 – mając na uwadze podaną kwotę długu na koniec 2021 roku oraz dane podane w pozycji 5.1;
- niezgodności danych w pozycji 3 dotyczącej wysokości prognozowanej nadwyżki budżetu oraz w pozycji 3.1 dotyczącej spłaty zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych z planowanej nadwyżki budżetu w związku z brakiem wskazania przeznaczenia nadwyżki budżetowej w objaśnieniach do WPF;
- niezgodności kwoty wydatków na zadanie ujęte w Wykazie przedsięwzięć z kwotą wydatków zaplanowaną na to zadanie w budżecie jednostki samorządu terytorialnego na rok 2022.

Pozostałe, najczęściej stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- braku danych w wybranych pozycjach wieloletniej prognozy finansowej lub podania błędnych danych dotyczących, np. wysokości dochodów z wybranych źródeł, wysokości wydatków na poszczególne cele; planowanej wysokości przychodów budżetu;
- braku wypełnienia lub nieprawidłowego wypełnienia wierszy sekcji 10.7 „wydatki zmniejszające dług” – zgodnie z metodologią opracowania WPF udostępniona przez Ministerstwo Finansów oraz z wydatkami zaplanowanymi w projekcie uchwały budżetowej;
- wykazywania w wierszu 4.5 „inne przychody niezwiązane z zaciągnięciem długu” kwoty przychodów z tytułu niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych (§ 905 i § 906 klasyfikacji budżetowej), zamiast zgodnie z metodologią opracowania WPF udostępniona przez Ministerstwo Finansów w poz. 4.2 i 4.2.1;
- niezgodności kwot podanych w projekcie prognozy (innych niż wskazane w art. 229 ustawy o finansach publicznych) – z wielkościami podanymi w projekcie uchwały budżetowej

- (np. w zakresie podatków i opłat; wydatków inwestycyjnych kontynuowanych oraz nowych wydatków inwestycyjnych w poszczególnych latach, wydatków majątkowych w formie dotacji);
- wykazania innych źródeł pokrycia deficytu w projekcie uchwały budżetowej na 2022 r., a innych w Wieloletniej Prognozie Finansowej w roku 2022;
 - wskazania limitu zobowiązań wyższego w stosunku do sumy limitów wydatków w poszczególnych latach realizacji przedsięwzięć lub podanych łącznych nakładów finansowych.

W opiniach o możliwości sfinansowania deficytu budżetowego Składy Orzekające wydały łącznie 168 opinii, z czego:

- **1 opinia wydana na podstawie projektu uchwały budżetowej na rok 2021 (art. 246 ust. 1 ustawy o finansach publicznych)** (opinia pozytywna);
- **93 opinie wydane na podstawie projektu uchwały budżetowej na rok 2022 (art. 246 ust. 1 ustawy o finansach publicznych)** – 84 opinie pozytywne, 7 opinii pozytywnych z uwagami oraz 2 opinie pozytywne z zastrzeżeniem. Skład Orzekający zaopiniował pozytywnie z zastrzeżeniem finansowanie deficytu budżetowego Gminy ze względu na to, że wskaźnik określony w art. 243 ust.1 ustawy o finansach publicznych nie jest zachowany w roku 2027, 2033 oraz w latach 2035 - 2036, a w przychodach budżetu na 2022 rok zaplanowano emisję papierów wartościowych w kwocie 8.000.000 zł, z przeznaczeniem na pokrycie deficytu budżetu na 2022 rok w kwocie 1.000.000 zł oraz na spłatę zobowiązań z lat ubiegłych z tytułu kredytów, pożyczek i wykupu obligacji w kwocie 7.000.000 zł. Skład podkreślił, że finansowanie deficytu budżetu przychodami zwrotnymi oraz spłata zobowiązań zaciągniętych w latach poprzednich nowymi zobowiązaniami zwrotnymi, przy nie spełnianiu wskaźnika jest niezasadne. Przyczyną wydania drugiej opinii pozytywnej z zastrzeżeniem była sytuacja możliwego wystąpienia konieczności zwrotu przez Powiat w 2022 r. pobranych, a nie przekazanych dochodów z tytułu opłat eksploatacyjnych pobieranych na obiektach i gruntach po byłym TTOC w Świecku w okresie od 01.01.2012 r. do 21.07.2016 r., których dotyczą prowadzone postępowania sądowe.

Łączna kwota należności głównej w trzech sprawach sądowych zawisłych przed NSA w Warszawie wynosi - 16 138 196,37 zł. Do tej kwoty należy doliczyć odsetki liczone jak dla zaległości podatkowych. Z informacji przedstawionej przez Zarząd Powiatu w uzasadnieniu do przedłożonego do zaopiniowania projektu uchwały budżetowej Powiatu na 2022 rok nie wynika aby w powyższych sprawach doszło do wyznaczenia terminu rozpoznania spraw przez NSA w Warszawie. Wykonanie decyzji w przedmiotowych sprawach jest nadal wstrzymane do momentu uprawomocnienia się wyroków NSA, a postępowania egzekucyjne w niniejszych sprawach pozostają zawieszane. Skład Orzekający wskazał także, że 2021 rok jest ostatnim rokiem realizacji przez Powiat Programu Postępowania Naprawczego w rozumieniu art. 240a ustawy o finansach publicznych. Na koniec okresu realizacji Programu Naprawczego Powiat w latach na które sporządzono projekt Wieloletniej Prognozy Finansowej tj. w latach 2022-2029 spełnia relację, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Również relacja wynikająca z art. 242 ust. 1 jest zachowana przez Powiat w latach 2022-2029. Jednakże Skład Orzekający podkreślił, że w roku 2022 planowany jest w budżecie Powiatu deficyt operacyjny w wysokości 2 194 404,71 zł, który równoważony ma zostać wolnymi środkami, o których mowa w art. 217 ust. pkt 6 ustawy o finansach publicznych oraz przychodami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych. W ocenie Składu Orzekającego organy Powiatu powinny monitorować relację, o której mowa w art. 242 ustawy o finansach publicznych w kontekście spełnienia relacji z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych przez Powiat w latach następnych.

Natomiast pozostałe uwagi Składów Orzekających zawarte w ww. opiniach dotyczyły m.in.: wskazania niewłaściwego źródła pokrycia deficytu, niewłaściwego wskazania wysokości kwot źródeł pokrycia deficytu, niezgodności źródeł pokrycia deficytu (lub ich wysokości) zaplanowanych w projekcie uchwały budżetowej a wskazanymi w projekcie wieloletniej prognozy finansowej,

- **74 opinie wydane na podstawie podjętej uchwały budżetowej (art. 246 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych), z czego 62 opinie na podstawie podjętej uchwały budżetowej na rok 2021 oraz 12 opinii na podstawie podjętej uchwały budżetowej na rok 2022** – wszystkie opinie wydane w tym zakresie były pozytywne.

W 82 opiniach o prawidłowości planowanej kwoty długu, wydanych na podstawie przyjętej przez JST (związek JST) wieloletniej prognozy finansowej oraz uchwały budżetowej na rok 2021 (art. 230 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych) – Składy Orzekające wydały 1 opinię pozytywną z zastrzeżeniami, 1 opinię pozytywną z uwagą, a pozostałe opinie były opiniami pozytywnymi.

Zastrzeżenie do pozytywnej opinii Składu Orzekającego w powyższym zakresie dotyczyło możliwego wystąpienia konieczności zwrotu przez Powiat w 2021 r. pobranych, a nie przekazanych dochodów z tytułu opłat eksploatacyjnych pobieranych na obiektach i gruntach po byłym TTOC w Świecku w okresie od 01.01.2012 r. do 21.07.2016 r., których łączna kwota wynosi 16.138.196,37 zł, (do powyższej kwoty należy doliczyć odsetki liczone jak dla zaległości podatkowych). W ocenie Składu Orzekającego Powiat nie będzie w stanie uregulować tych zobowiązań względem Skarbu Państwa. Skład Orzekający wskazuje, że w powyższych sprawach, co prawda brak jest wyznaczonych terminów rozpraw przed Naczelnym Sądem Administracyjnym w Warszawie, jednakże wykonanie decyzji zostało wstrzymane jedynie do momentu prawomocności orzeczeń, a postępowania egzekucyjne w administracji są obecnie zawieszane. Nie są zakończone również na dzień wydania niniejszej opinii Składu Orzekającego sprawy sądowe skierowane przez Powiat przeciwko Skarbowi Państwa o zwrot kwot wydatkowanych z własnych środków na utrzymanie mienia Skarbu Państwa - byłego TTOC w Świecku w kwocie łącznej 14.494.238,00 zł (kwota główna) wraz z odsetkami liczonymi jak dla zaległości podatkowych. Z Informacji zawartej w uzasadnieniu do projektu budżetu na 2021 wynika, że w sprawie o sygn. IC 1158/17 (należność główna: 9 396 798,00 zł) w dniu 6 listopada 2020 r. zapadł wyrok w Sądzie Okręgowym w Gorzowie Wielkopolskim, w którym zasądzono na rzecz Powiatu od Skarbu Państwa kwotę 9.396.797,92 zł z odsetkami, jak dla zaległości podatkowych od dnia 26 kwietnia 2017 r. do dnia zapłaty. W pozostałym zakresie powództwo oddalono. Zasądzono również kwotę 81.813,90 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Natomiast w sprawie o sygn. IC 305/18 (należność główna: 5.097.440 zł) Zarządzeniem Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim I Wydział Cywilny, po rozpoznaniu sprawy w dniu 05 sierpnia 2020 r. sąd przedłużył biegłemu sądowemu termin do sporządzenia opinii do dnia 04 września 2020 r, (według ostatniej informacji przekazanej Izbie przez Powiat) - biegły sądowy sporządził opinię i strony oczekują na wyznaczenie terminu rozprawy. Skład Orzekający wskazuje, że w obu sprawach dotyczących roszczeń Powiatu względem Skarbu Państwa sprawy nie zostały zakończone prawomocnymi orzeczeniami, a zatem nie można nawet w przybliżeniu stwierdzić czy w 2021 roku Powiat odzyska dochodzone w procesach środki finansowe. Kolejną sprawą, która w ocenie Składu Orzekającego Izby może pogorszyć w istotny sposób sytuację finansową Powiatu są roszczenia po byłym SP ZOZ w Słubicach. Z ostatniej informacji w tej sprawie (przekazanej do RIO w Zielonej Górze) wynika, że zapewniono 103 000 zł na ten cel, jednakże pozew o zapłatę w tej sprawie opiewa na kwotę 2.908 761,00 zł. Pomimo braku informacji o zmianach w stanie tej sprawy jej negatywny dla Powiatu wynik również może pogorszyć płynność finansową Powiatu i zwiększyć zagrożenie dla prawidłowej realizacji zadań publicznych. Ponadto w ocenie Składu Orzekającego nadal utrzymuje się, pomimo realizacji w 2021 roku Programu Postępowania Naprawczego w Powiecie sytuacja realnego zagrożenia realizacji zadań publicznych w przypadku wydania niekorzystnych prawomocnych rozstrzygnięć sądowych w sprawach administracyjnych i cywilnych. W tej sytuacji Organy Powiatu powinny konsekwentnie realizować założone w Programie Naprawczym działania oszczędnościowe, monitorować ich efekty, wprowadzać dodatkowe oszczędności oraz zwiększyć nadzór nad realizacją wydatków przez jednostki organizacyjne Powiatu, przy równoczesnym maksymalnym ograniczeniu wydatków nieobligatoryjnych.

Składy Orzekające wydały 11 opinii o prawidłowości planowanej kwoty długu, na podstawie przyjętej przez JST (związek JST) wieloletniej prognozy finansowej oraz uchwały budżetowej na rok 2022 (art. 230 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych) – wszystkie opinie wydane w tym zakresie były pozytywne.

W opiniach o przedkładanych informacjach o przebiegu wykonania budżetu jednostek samorządu terytorialnego (związku JST) za I półrocze 2021 r. - W stosunku do 1 samorządu wydana została opinia pozytywna z zastrzeżeniami, a do 15 samorządów informacja o wykonaniu budżetu w I półroczu 2021 roku zaopiniowana została pozytywnie z uwagami. Dla pozostałych samorządów – wydane zostały opinie pozytywne.

Opinia pozytywna z zastrzeżeniem, dotyczyła informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze 2021 r. Powiatu, a podstawą do sformułowania zastrzeżenia było utrzymujące się zagrożenie prawidłowej realizacji zadań publicznych w przypadku konieczności zwrotu przez Powiat pobranych, a nie przekazanych dochodów z tytułu opłat eksploatacyjnych pobieranych na obiektach i gruntach po byłym TTOC w Świecku w okresie od 01.01.2012 r. – 21.07.2016 r., których łączna kwota wynosi 16 138 196,37 zł. Do powyższej kwoty należy doliczyć odsetki liczone jak dla zaległości podatkowych. Skład Orzekający podkreślał, że w sprawach sądowych dotyczących ww. kwestii brak jest wyznaczonych terminów rozpraw przed Naczelnym Sądem Administracyjnym w Warszawie. Wykonanie decyzji zostało natomiast wstrzymane jedynie do momentu prawomocności orzeczeń,

a postępowania egzekucyjne w administracji są zawieszane. W ocenie Składu Orzekającego pomimo realizacji Programu Postępowania Naprawczego w Powiecie utrzymuje się nadal sytuacja realnego zagrożenia realizacji zadań publicznych w przypadku wydania niekorzystnych prawomocnych rozstrzygnięć sądowych w sprawach administracyjnych i cywilnych. W tej sytuacji Organy Powiatu powinny konsekwentnie realizować założone w Programie Naprawczym działania oszczędnościowe, monitorować ich efekty, wprowadzać dodatkowe oszczędności oraz zwiększyć nadzór nad realizacją wydatków przez jednostki organizacyjne Powiatu, przy równoczesnym maksymalnym ograniczeniu wydatków nieobligatoryjnych z budżetu Powiatu.

Stwierdzone, najczęściej występujące nieprawidłowości dotyczyły:

- rozbieżności pomiędzy danymi zawartymi w Informacji oraz w budżetowych sprawozdaniach statystycznych (np. dotyczącymi planowanych i wykonanych dochodów i wydatków budżetu; wysokości planowanych i udzielonych dotacji z budżetu JST w I półroczu; wysokości planowanych i wykonanych przychodów i rozchodów budżetu);
- błędów klasyfikacyjnych i rachunkowych, które wystąpiły w przedstawionych Informacjach (np. wskazania błędnych działów, rozdziałów i paragrafów klasyfikacji dochodów i wydatków, przychodów i rozchodów budżetu; podania błędnej wysokości wykonanych dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów budżetu);
- brak informacji o realizacji przedsięwzięć wieloletnich - zgodnie z dyspozycją art. 266 ust.1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych;
- nieutworzenia samorządowych instytucji kultury i dokonywania wydatków rzeczowych z budżetu jst na zadania w rozdziale 92116 „Biblioteki”, i w rozdziale 92118 "Muzea", co naruszało art. 9 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (j.t. Dz. U. z 2020 r., poz. 194 z późn.zm.).

W opiniach o sprawozdaniach z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego (związku JST) za 2020 r. - Składy Orzekające wydały 1 opinię pozytywną z zastrzeżeniem i 18 opinii pozytywnych z uwagami. Pozostałe opinie były opiniami pozytywnymi.

Opinia pozytywna z zastrzeżeniem dotyczyła wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego za 2020 r. będącej w trakcie realizacji programu postępowania naprawczego. Przyczyną sformułowania zastrzeżenia była sytuacja finansowa Powiatu jak wystąpiła na koniec 2020 r. Skład Orzekający wskazywał także na zagrożenie prawidłowej realizacji zadań publicznych w przypadku konieczności zwrotu przez Powiat pobranych, a nie przekazanych dochodów z tytułu opłat eksploatacyjnych pobieranych na obiektach i gruntach po byłym TTOC w Świecku w okresie od 01.01.2012 r. – 21.07.2016 r., których łączna kwota wynosi 16 138 196,37 zł. Do powyższej kwoty należy doliczyć odsetki liczone jak dla zaległości podatkowych. Skład Orzekający podkreślał, że w sprawach sądowych dotyczących ww. kwestii brak jest wyznaczonych terminów rozpraw przez Naczelnym Sądem Administracyjnym w Warszawie. Wykonanie decyzji zostało natomiast wstrzymane jedynie do momentu prawomocności orzeczeń, a postępowania egzekucyjne w administracji są zawieszane.

Do najczęściej formułowanych uwag składów orzekających należały:

- niskie wykonanie wydatków w rozdziale 85153 oraz w rozdziale 85154 (przy wysokim wykonaniu dochodów z tytułu wpływów z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych) w kontekście przepisów ustawy z dnia 26.10.1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (j.t. Dz.U. z 2021 r, poz. 1119 ze zm.). Skład Orzekający wskazywał, że dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 lub 18¹ oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ wskazanej wyżej ustawy nie mogą być przeznaczane na inne cele niż wskazane w art. 18² tej ustawy;
- niskie wykonanie wydatków w rozdziale 90019 *Wpływy i wydatki związane z gromadzeniem środków z opłat i kar za korzystanie ze środowiska*, przy wysokim wykonaniu dochodów zaplanowanych w dziale 900 rozdziale 90019 § 069 w kontekście art. 403 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (j.t. Dz. U. z 2020 r. poz. 1219 ze zm.) stanowiącego, że do zadań własnych gmin należy finansowanie ochrony środowiska w zakresie określonym w art. 400a ust. 1 pkt 2, 5, 8, 9, 15, 16, 21-25, 29, 31, 32 i 38-42 wyżej wskazanej ustawy w wysokości nie mniejszej niż kwota wpływów z tytułu opłat i kar, o których mowa w art. 402 ust. 4, 5 i 6, stanowiących dochody budżetów gmin, pomniejszona o nadwyżkę z tytułu tych dochodów przekazywaną do wojewódzkich funduszy;
- dołączenie do sprawozdanie z wykonania budżetu informacji z realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi niespełniającej wymogów określonych w art. 6r ust. 2e ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (j.t. Dz. U. z 2021 r. poz. 888 ze zm.);

- nieutworzenia samorządowych instytucji kultury i dokonywania wydatków rzeczowych z budżetu JST na zadania w rozdziale 92116 „Biblioteki”, i w rozdziale 92118 „Muzea”, co naruszało art. 9 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (j.t. Dz. U. z 2020 r., poz. 194 z późn.zm.);
- brak informacji o realizacji przedsięwzięć wieloletnich - zgodnie z dyspozycją art. 269 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.

Pozostałe, najczęściej zgłaszane uwagi składów orzekających dotyczyły:

- błędów rachunkowych (np. przy określeniu wysokości planowanych i wykonanych dochodów i wydatków; przy określeniu wysokości planowanych i wykonanych dochodów z poszczególnych źródeł; przy określeniu planu oraz wysokości dotacji udzielonych z budżetu JST; przy określeniu planu i wykonania przychodów i rozchodów budżetu);
- błędów klasyfikacyjnych (np. przy klasyfikowaniu wydatków na fundusz wsparcia policji; przy wskazaniu rodzaju i klasyfikowaniu dotacji udzielonej z budżetu JST; przy klasyfikowaniu opłaty adiacenckiej, przy klasyfikowaniu przychodów i rozchodów budżetu);
- zaplanowanie w budżecie dochodów, jak i wydatków z Funduszu Solidarnościowego (zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1787) do środków przekazanych z Funduszu jednostkom samorządu terytorialnego nie stosuje się art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 38). Tym samym środki przekazywane jednostkom samorządu terytorialnego nie stanowią dochodów tych jednostek, zaś zadania nimi finansowane realizowane są poza budżetem (planem wydatków JST);
- niezgodności danych podanych przez jednostki samorządu terytorialnego w sprawozdaniach statystycznych oraz w sprawozdaniu z wykonania budżetu JST (np. w zakresie wykonanych dochodów z poszczególnych źródeł; wykonanych wydatków budżetu, w rozbiciu na poszczególne podziałki klasyfikacyjne; wysokości i rodzaju dotacji udzielonych z budżetu danej JST, wykonania kwot przychodów z tytułu wolnych środków);
- niezgodności danych podanych w poszczególnych załącznikach do sprawozdania (np. w załączniku dot. wydatków budżetu oraz w załączniku dotacyjnym; w załączniku dotyczącym dochodów i wydatków związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej i innych zleconych JST ustawami; w załączniku dot. wydatków budżetu oraz w załączniku zawierającym poniesione wydatki finansowane z wpływów z opłat i kar za korzystanie ze środowiska oraz w załączniku dotyczącym wydatków budżetu finansowanych z dochodów z opłat za wydawane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych).

W opiniach o przedłożonych przez komisje rewizyjne organów stanowiących JST (związku JST) wnioskach w sprawie udzielenia absolutorium dla organu wykonawczego z tytułu wykonania budżetu w roku 2020 – w stosunku do 2 jednostek samorządu wydane zostały opinie pozytywne z uwagami. Pozostałe wydane opinie były opiniami pozytywnymi.

Przyczyną sformułowania przez składy orzekające uwag w wyżej wymienionych opiniach były m.in.: brak zapoznania się i rozpatrzenia przez komisję rewizyjną wszystkich wymaganych prawem (art. 270 ust. 2 ustawy o finansach publicznych) dokumentów, wskazanie we wniosku komisji rewizyjnej, że opinia Składu Orzekający dotycząca sprawozdania z wykonania budżetu za 2020 r. była pozytywna, podczas gdy Skład Orzekający wydał opinię pozytywną z uwagami.

W roku 2021 nie wydano żadnej opinii w zakresie programu postępowania naprawczego, nie wydano także żadnej opinii w zakresie uchwały rady gminy o nieudzieleniu absolutorium.

W roku 2021 nie zostało wniesione odwołanie od opinii składów orzekających.

Pełną informację o wydanych opiniach przedstawia tabela nr 2.

Tabela 2

Wyniki działalności opiniodawczej i charakter wydanych opinii w 2021 r.

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba wydanych opinii			
		Razem	Charakter wydanych opinii		
			pozytywne	pozytywne z uwagami	pozytywne z zastrzeżeniami

opinie w sprawie:

OGÓLEM		821	712	100	7	2
1	projektów uchwał budżetowych jst,	105	70	33	1	1
2	projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych,	105	80	23	1	1
3	możliwości sfinansowania deficytu, z tego:	168	158	8	2	0
3.1	przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej (art. 246 ust. 1 ufp),	94	84	8	2	0
3.2	przedstawionego w uchwale budżetowej (art. 246 ust. 3 ufp),	74	74	0	0	0
3.3	przedstawionego w zmianach uchwały budżetowej (art. 246 ust. 3 ufp),	0	0	0	0	0
4	prawidłowości planowanej kwoty długu (art. 230 ust. 4 ufp),	93	91	1	1	0
5	splaty/wykupu zobowiązań, z tego:	38	38	0	0	0
5.1	o możliwości spłaty kredytu/pożyczki	29	29	0	0	0
5.2	o możliwości spłaty innych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ufp	2	2	0	0	0
5.3	o możliwości wykupu papierów wartościowych	7	7	0	0	0
6	informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze,	104	88	15	1	0
7	sprawozdań z wykonania budżetu jst,	104	85	18	1	0
8	absolutorium, z tego:	104	102	2	0	0
8.1	wniosków komisji rewizyjnych o udzielenie absolutorium,	104	102	2	0	0
8.2	wniosków komisji rewizyjnych o nieudzielenie absolutorium,	0	0	0	0	0
8.3	uchwał w sprawie nieudzielenia absolutorium,	0	0	0	0	0
9	programu postępowania naprawczego.	0	0	0	0	0

GMINY		651	569	79	1	2
1	projektów uchwał budżetowych jst,	81	54	26	0	1
2	projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych,	81	61	19	0	1
3	możliwości sfinansowania deficytu, z tego:	136	128	7	1	0
3.1	przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej (art. 246 ust. 1 ufp),	76	68	7	1	0
3.2	przedstawionego w uchwale budżetowej (art. 246 ust. 3 ufp),	60	60	0	0	0
3.3	przedstawionego w zmianach uchwały budżetowej (art. 246 ust. 3 ufp),	0	0	0	0	0
4	prawidłowości planowanej kwoty długu (art. 230 ust. 4 ufp),	77	76	1	0	0
5	splaty/wykupu zobowiązań, z tego:	36	36	0	0	0
5.1	o możliwości spłaty kredytu/pożyczki	28	28	0	0	0
5.2	o możliwości spłaty innych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ufp	2	2	0	0	0
5.3	o możliwości wykupu papierów wartościowych	6	6	0	0	0
6	informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze,	80	70	10	0	0
7	sprawozdań z wykonania budżetu jst,	80	66	14	0	0
8	absolutorium, z tego:	80	78	2	0	0
8.1	wniosków komisji rewizyjnych o udzielenie absolutorium,	80	78	2	0	0
8.2	wniosków komisji rewizyjnych o nieudzielenie absolutorium,	0	0	0	0	0
8.3	uchwał w sprawie nieudzielenia absolutorium,	0	0	0	0	0
9	programu postępowania naprawczego.	0	0	0	0	0

POWIATY		94	74	14	6	0
1	projektów uchwał budżetowych jst,	12	6	5	1	0
2	projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych,	12	9	2	1	0
3	możliwości sfinansowania deficytu, z tego:	20	18	1	1	0
3.1	przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej (art. 246 ust. 1 ufp),	11	9	1	1	0
3.2	przedstawionego w uchwale budżetowej (art. 246 ust. 3 ufp),	9	9	0	0	0
3.3	przedstawionego w zmianach uchwały budżetowej (art. 246 ust. 3 ufp),	0	0	0	0	0
4	prawidłowości planowanej kwoty długu (art. 230 ust. 4 ufp),	13	12	0	1	0
5	splaty/wykupu zobowiązań, z tego:	1	1	0	0	0
5.1	o możliwości spłaty kredytu/pożyczki	0	0	0	0	0

5.2	o możliwości spłaty innych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ufp	0	0	0	0	0
5.3	o możliwości wykupu papierów wartościowych	1	1	0	0	0
6	informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze,	12	8	3	1	0
7	 sprawozdań z wykonania budżetu jst,	12	8	3	1	0
8	absolutorium, z tego:	12	12	0	0	0
8.1	wniosek komisji rewizyjnej o udzielenie absolutorium,	12	12	0	0	0
8.2	wniosek komisji rewizyjnej o nieudzielenie absolutorium,	0	0	0	0	0
8.3	uchwał w sprawie nieudzielenia absolutorium,	0	0	0	0	0
9	programu postępowania naprawczego.	0	0	0	0	0

MIASTA NA PRAWACH POWIATU		16	16	0	0	0
1	projektów uchwał budżetowych jst,	2	2	0	0	0
2	projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych,	2	2	0	0	0
3	możliwości sfinansowania deficytu, z tego:	4	4	0	0	0
3.1	przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej (art. 246 ust. 1 ufp),	2	2	0	0	0
3.2	przedstawionego w uchwale budżetowej (art. 246 ust. 3 ufp),	2	2	0	0	0
3.3	przedstawionego w zmianach uchwały budżetowej (art. 246 ust. 3 ufp),	0	0	0	0	0
4	pravidłowości planowanej kwoty długu (art. 230 ust. 4 ufp),	2	2	0	0	0
5	spłaty/wykupu zobowiązań, z tego:	0	0	0	0	0
5.1	o możliwości spłaty kredytu/pożyczki	0	0	0	0	0
5.2	o możliwości spłaty innych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ufp	0	0	0	0	0
5.3	o możliwości wykupu papierów wartościowych	0	0	0	0	0
6	informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze,	2	2	0	0	0
7	 sprawozdań z wykonania budżetu jst,	2	2	0	0	0
8	absolutorium, z tego:	2	2	0	0	0
8.1	wniosek komisji rewizyjnej o udzielenie absolutorium,	2	2	0	0	0
8.2	wniosek komisji rewizyjnej o nieudzielenie absolutorium,	0	0	0	0	0
8.3	uchwał w sprawie nieudzielenia absolutorium,	0	0	0	0	0
9	programu postępowania naprawczego.	0	0	0	0	0

WOJEWÓDZTWO		9	9	0	0	0
1	projektów uchwał budżetowych jst,	1	1	0	0	0
2	projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych,	1	1	0	0	0
3	możliwości sfinansowania deficytu, z tego:	2	2	0	0	0
3.1	przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej (art. 246 ust. 1 ufp),	1	1	0	0	0
3.2	przedstawionego w uchwale budżetowej (art. 246 ust. 3 ufp),	1	1	0	0	0
3.3	przedstawionego w zmianach uchwały budżetowej (art. 246 ust. 3 ufp),	0	0	0	0	0
4	pravidłowości planowanej kwoty długu (art. 230 ust. 4 ufp),	1	1	0	0	0
5	spłaty/wykupu zobowiązań, z tego:	1	1	0	0	0
5.1	o możliwości spłaty kredytu/pożyczki	1	1	0	0	0
5.2	o możliwości spłaty innych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ufp	0	0	0	0	0
5.3	o możliwości wykupu papierów wartościowych	0	0	0	0	0
6	informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze,	1	1	0	0	0
7	 sprawozdań z wykonania budżetu jst,	1	1	0	0	0
8	absolutorium, z tego:	1	1	0	0	0
8.1	wniosek komisji rewizyjnej o udzielenie absolutorium,	1	1	0	0	0
8.2	wniosek komisji rewizyjnej o nieudzielenie absolutorium,	0	0	0	0	0
8.3	uchwał w sprawie nieudzielenia absolutorium,	0	0	0	0	0
9	programu postępowania naprawczego.	0	0	0	0	0

ZWIĄZKI JST		51	44	7	0	0
1	projektów uchwał budżetowych jst,	9	7	2	0	0
2	projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych,	9	7	2	0	0
3	możliwości sfinansowania deficytu, z tego:	6	6	0	0	0
3.1	przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej (art. 246 ust. 1 ufp),	4	4	0	0	0
3.2	przedstawionego w uchwale budżetowej (art. 246 ust. 3 ufp),	2	2	0	0	0

3.3	przedstawionego w zmianach uchwały budżetowej (art. 246 ust. 3 ufp),	0	0	0	0	0
4	prawidłowości planowanej kwoty długu (art. 230 ust. 4 ufp),	0	0	0	0	0
5	splaty/wykupu zobowiązań, z tego:	0	0	0	0	0
5.1	o możliwości spłaty kredytu/pożyczki	0	0	0	0	0
5.2	o możliwości spłaty innych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ufp	0	0	0	0	0
5.3	o możliwości wykupu papierów wartościowych	0	0	0	0	0
6	informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze,	9	7	2	0	0
7	 sprawozdań z wykonania budżetu jst,	9	8	1	0	0
8	absolutorium, z tego:	9	9	0	0	0
8.1	wniosków komisji rewizyjnych o udzielenie absolutorium,	9	9	0	0	0
8.2	wniosków komisji rewizyjnych o nieudzielenie absolutorium,	0	0	0	0	0
8.3	uchwał w sprawie nieudzielenia absolutorium,	0	0	0	0	0
9	programu postępowania naprawczego.	0	0	0	0	0

3. Pozostałe zadania Kolegium Izby wynikające z ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych

W roku 2021 do Kolegium Izby nie zgłoszono zastrzeżeń do wniosków zawartych w wystąpieniach pokontrolnych Izby.

W roku 2021 Kolegium Izby nie wezwało żadnej jednostki samorządu terytorialnego do opracowania programu postępowania naprawczego na podstawie art. 240a ust. 1 ustawy o finansach publicznych i przedłożenia go w celu zaopiniowania do Regionalnej Izby Obrachunkowej.

W 2021 Kolegium Izby nie podjęło żadnej uchwały o sporządzeniu raportu o stanie gospodarki finansowej jednostki samorządu terytorialnego na podstawie art. 10 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych.

III. Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej

(działalność kontrolna oraz wykonanie rocznego planu kontroli)

1. Realizacja planu kontroli

Liczbę i rodzaj ujętych w planie na 2021 r. i zrealizowanych kontroli przedstawia poniższe zestawienie:

Jednostki kontrolowane	Rodzaj i liczba kontroli				
	kompleksowe plan/wykonanie	problemowe plan/wykonanie	dorażne plan/wykonanie	sprawdzające plan/wykonanie	OGÓŁEM plan/wykonanie
Gminy	20/20	2/2	0 / 0	- / -	22/22
Powiaty (ziemskie)	4/4	2/2	- / -	- / -	6/6
Województwo samorządowe	0/0	0/0	- / -	- / -	0/0
Pozostałe	0/0	5/5	- / -	- / -	5/5
RAZEM	24/24	9/9	0 / 0	- / -	33/33

1.1 Kontrole kompleksowe:

Plan

Plan kontroli na rok 2021 został przyjęty uchwałą Nr 214/2020 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze z dnia 16 grudnia 2020 r. i przewidywał podjęcie w 2021 roku **24** kontroli kompleksowych jednostek samorządu terytorialnego, w tym:

- **4** powiatów (Gorzowski, Słubicki, Świebodziński, Żarski),
- **8** gmin miejsko - wiejskich (Babimost, Jasień, Nowe Miasteczko, Nowogród Bobrzański, Rzepin, Strzelce Krajeńskie, Szprotawa, Trzciel),
- **12** gmin wiejskich - (Bobrowice, Bojadła, Bytnica, Dąbie, Deszczno, Łagów, Niegosławice, Santok, Skąpe, Trzebiel, Tuplice, Zwierzyn).

Realizacja

- Spośród podjętych w 2021 roku 24 kontroli kompleksowych, do dnia 17 grudnia 2021 roku zakończono kontrole **23** jednostek, tj. - **4** powiatów (Gorzowski, Słubicki, Świebodziński, Żarski), **7** gmin miejsko - wiejskich (Babimost, Jasień, Nowe Miasteczko, Rzepin, Strzelce Krajeńskie, Szprotawa, Trzciel) i **12** gmin wiejskich - (Bobrowice, Bojadła, Bytnica, Dąbie, Deszczno, Łagów, Niegosławice, Santok, Skąpe, Trzebiel, Tuplice, Zwierzyn).

Rozpoczęta w 2021 r. kontrola kompleksowa Miasta i Gminy Nowogród Bobrzański została zakończona w styczniu 2021 roku.

Opisana wyżej realizacja planu kontroli kompleksowych zapewnia wykonanie określonego w art. 7 ust. 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych obowiązku przeprowadzenia co najmniej raz na cztery lata kompleksowej kontroli gospodarki finansowej każdej jednostki samorządu terytorialnego.

1.2. Kontrole problemowe

Plan

Plan kontroli na rok 2021 został przyjęty uchwałą Nr 214/2020 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze z dnia 16 grudnia 2020 r. i przewidywał podjęcie w 2021 roku **9** kontroli problemowych.

Realizacja

W 2021 roku przeprowadzono ogółem **9** kontroli problemowych, w tym 2 kontrole problemowe koordynowane w zakresie dochodów z mienia Skarbu Państwa (Powiat Gorzowski i Powiat Żarski) oraz jedna kontrola koordynowana w zakresie przeznaczenia dochodów z tytułu opłat za wyżywienie, pobranych od uczniów i przedszkolaków na podstawie art. 106 ust. 4 ustawy Prawo oświatowe (Szkoła Podstawowa w Trzebielu).

Pozostałe kontrole problemowe dotyczyły:

- rachunkowości i sprawozdawczości (Gminny Zespół Ekonomiczno-Administracyjny w Trzebielu),
- dokonywania wydatków z tytułu przewozu dzieci do szkół i przedszkoli (Gmina Świdnica),
- udzielania zamówień publicznych (Gmina Szczaniec),
- rozliczania dotacji (Centrum Usług Wspólnych w Tuplicach),
- sporządzania planu finansowego oraz dokonywania wydatków (Gminny Ośrodek Kultury w Bojadłach),
- sprawozdawczości budżetowej i operacji finansowych (Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świebodzinie).

1.3. Kontrole doraźne i sprawdzające

Kontrole doraźne

Plan kontroli na 2021 r. nie zawierał ustalonej liczby kontroli doraźnych przewidzianych do przeprowadzenia, ponieważ corocznie liczba takich kontroli uzależniona jest od wpływających do Izby skarg, wniosków i sygnałów. W 2021 roku nie przeprowadzono kontroli doraźnych.

Kontrole sprawdzające

Sprawdzenie wykonania wniosków pokontrolnych dokonywane było przez inspektorów kontroli podczas każdej kontroli kompleksowej. W 2021 r. nie były podejmowane odrębne kontrole, o których stanowi art. 7a ust. 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych.

2. Wyniki działalności kontrolnej

Stwierdzone podczas kontroli fakty, stanowiące podstawę do oceny działalności kontrolowanych jednostek przedstawiane były w protokołach kontroli. W kierowanych do kontrolowanych jednostek, po zakończeniu kontroli, wystąpieniach pokontrolnych wskazywano źródła i przyczyny nieprawidłowości, ich rozmiary, osoby odpowiedzialne oraz wnioski zmierzające do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości i usprawnienia badanej działalności.

Po zakończeniu 33 kontroli, wystąpienia takie skierowano do kierowników 30 jednostek, w których wskazano 223 wnioski pokontrolne, zmierzające do usunięcia nieprawidłowości i usprawnienia działalności badanych podmiotów. Natomiast po zakończeniu 3 kontroli, w których stwierdzone nieprawidłowości nie stanowiły podstawy do sformułowania wniosków pokontrolnych nie wysyłano wystąpień.

W przypadkach stwierdzonych nieprawidłowości kwalifikowanych, jako naruszenie dyscypliny finansów publicznych do rzecznika dyscypliny finansów publicznych kierowane były zawiadomienia o popełnieniu czynów noszących znamiona naruszenia dyscypliny finansów publicznych. Ogółem w 2021 r. do Rzecznika dyscypliny finansów publicznych skierowano 5 zawiadomień dotyczących 6 osób i 8 przypadków popełnienia czynów noszących znamiona naruszenia dyscypliny finansów publicznych.

Zawiadomienia dotyczyły popełnienia następujących czynów określonych w ustawie o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych:

- art. 8 pkt 1, tj. przekazanie dotacji z naruszeniem zasad - 1 przypadek,
- art. 8 pkt 3, tj. nieustalenie kwoty dotacji podlegającej zwrotowi do budżetu - 1 przypadek,
- art. 9 pkt 3, tj. niedokonanie w terminie zwrotu dotacji podmiotowej w należytym wysokości - 1 przypadek,
- art. 11 ust. 1, tj. dokonanie wydatku ze środków publicznych bez upoważnienia określonego uchwałą budżetową lub z naruszeniem przepisów dotyczących poszczególnych rodzajów wydatków - 2 przypadki,
- art. 18 pkt 1, tj. przeprowadzenie i rozliczenie inwentaryzacji w sposób niezgodny z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości - 2 przypadki,

- art. 18b pkt 1, tj. nienależyte dokonanie wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczej lub finansowej z planem finansowym mającym wpływ na dokonanie wydatku powodującego przekroczenie kwoty wydatków ustalonej w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych - 1 przypadek.

Po zakończonych kontrolach inspektorzy sporządzali zestawienia wyników przeprowadzonych kontroli, na podstawie których przygotowywane było zbiorcze zestawienie nieprawidłowości.

Ogółem stwierdzono 224 nieprawidłowości w następujących grupach tematycznych:

- I. Ustalenia organizacyjne - 34
- II. Księgowość i sprawozdawczość budżetowa - 46
- III. Budżet jednostki samorządu terytorialnego:
 1. Ogólne zagadnienia dotyczące planowania i wykonywania budżetu - 10
 2. Dochody budżetowe - 48
 3. Wydatki budżetowe - 24
 4. Zamówienia publiczne - 15
 5. Rozliczenie otrzymanych i udzielonych dotacji - 9
 6. Dług publiczny - 3
- IV. Gospodarka mieniem - 34
- V. Rozliczenia jednostki samorządu terytorialnego z jednostkami organizacyjnymi – 1.

3. Rozpatrywanie skarg przez Regionalną Izbę Obrachunkową

Regionalne Izby Obrachunkowe są organami właściwymi do rozpatrywania skarg dotyczących zadań lub działalności rady gminy, rady powiatu i sejmiku województwa w zakresie spraw finansowych (art. 229 pkt 1 Kodeksu postępowania administracyjnego). Skargi na organy stanowiące w pozostałym zakresie oraz skargi na organy wykonawcze JST w sprawach należących do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej rozpatruje wojewoda. Inne skargi na organy wykonawcze rozpatrywane są odpowiednio przez radę gminy, radę powiatu i sejmik województwa.

W 2021 r. do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze wpłynęło 31 skarg i pism, w których podnoszono naruszenie praworządności lub interesów osób wnoszących, w tym - 7 dotyczących działalności organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego, z czego 4 skargi dotyczyły naruszenia trybu podejmowania uchwał, 3 skargi dotyczyły uchwał w sprawach podatków i opłat lokalnych;

- 24 skargi i wnioski dotyczące działalności organów wykonawczych JST, z czego 6 skarg rozpatrzono, 12 - przekazano wg właściwości, 6 skarg anonimowych - pozostawiono bez rozpatrzenia. Podnoszone w skargach i pismach (w tym także przekazywanych wg właściwości) sprawy dotyczące organów JST są uwzględniane przez Izbę w przeprowadzanych kontrolach gospodarki finansowej JST.

Skargi i wnioski dotyczące działalności organów JST kierowane były do Izby przez: radnych, organy wykonawcze, organizacje społeczne i związkowe oraz osoby fizyczne.

IV. Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń

Zadania realizowane przez Wydział Informacji Analiz i Szkoleń (WIAiSz) w 2021 roku obejmowały zagadnienia wynikające z ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, a także wewnętrznej struktury izby uwzględnionej w przyjętym ramowym planie pracy na 2021 r. Podstawowe zadania były realizowane głównie w ramach pięciu obszarów działalności, obejmujących:

- przygotowanie materiałów i analiz związanych z działalnością nadzorczą i opiniodawczą Izby,
- obsługę Kolegium Izby,
- kontrolę (formalną i rachunkową) sprawozdawczości budżetowej i finansowej JST,
- działalność informacyjną oraz analizy gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego,
- przygotowanie i organizację szkoleń dla pracowników jednostek samorządu terytorialnego.

1. Przygotowanie materiałów związanych z kompetencjami Kolegium i Składów Orzekających

Stosownie do ustaleń określonych w uchwale Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w sprawie przyjęcia ramowego planu pracy Izby na rok 2021, zadania Wydziału związane z nadzorem obejmowały m.in.:

- kontrolę rachunkową i przygotowanie uwag merytorycznych do projektu budżetu i uchwał budżetowych oraz uchwał i zarządzeń w sprawie zmian budżetów JST i związków komunalnych,
- kontrolę rachunkową i przygotowanie uwag merytorycznych do projektu w sprawie WPF, uchwał w sprawie WPF oraz uchwał i zarządzeń w sprawie zmian WPF;
- przygotowanie uwag do pozostałych uchwał i zarządzeń objętych właściwością rzeczową Kolegium Izby,
- przygotowanie analizy do informacji o przebiegu wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego i związków komunalnych za pierwsze półrocze i sprawozdań rocznych z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego i związków komunalnych,
- przygotowanie analizy i informacji dotyczących możliwości spłaty kredytu i pożyczek oraz emisji papierów wartościowych;
- przygotowanie uwag i analiza - na potrzeby wydania opinii przez Składy Orzekające - programów postępowania naprawczego sporządzanych na podstawie art. 240a ustawy o finansach publicznych.

W roku 2021 Wydział w ramach wstępnej analizy przygotowywał uwagi merytoryczne do uchwał i zarządzeń przekazanych do nadzoru Kolegium Izby, w tym m.in. do: 101 uchwał budżetowych, 3 737 uchwał i zarządzeń dotyczących zmian budżetu oraz do 814 uchwał w sprawie WPF i uchwał/zarządzeń w sprawie zmian WPF.

Ponadto w Wydziale przygotowano i sporządzono materiały informacyjne oraz analizy na potrzeby działalności opiniodawczej Składów Orzekających dotyczące:

- opinii o możliwości spłaty zobowiązań z określonych tytułów i wykupu papierów wartościowych (38);
- opinii o przebiegu wykonania budżetu JST i związków komunalnych za I półrocze 2021 r. (104);
- opinii dot. sprawozdania z wykonania budżetu JST i związków komunalnych za 2020 r. (104);
- opinii o projektach budżetów JST i związków komunalnych (105) oraz projektach uchwał w sprawie WPF (105).

W roku 2021 100% lubuskich JST przekazywało do Izby projekty budżetów, uchwały budżetowe oraz uchwały i zarządzenia zmieniające budżet z wykorzystaniem elektronicznego systemu zarządzania budżetami JST BeSTi@ (jednocześnie z zachowaniem formy papierowej lub elektronicznej – z wykorzystaniem Modułu Komunikacyjnego).

Uchwały w sprawie WPF lub jej zmiany przekazywane są do Regionalnej Izby Obrachunkowej wyłącznie w formie elektronicznej (opatrzonej kwalifikowanym podpisem elektronicznym) z wykorzystaniem aplikacji wskazanej przez Ministra Finansów (system BeSTi@). W terminach określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie WPF projekty uchwał w sprawie WPF, a następnie uchwały i zarządzenia w sprawie uchwalenia i zmian wieloletnich prognoz finansowych – za pośrednictwem systemu BeSTi@ - przekazywane były w formie elektronicznej do Ministerstwa Finansów.

2. Sprawozdawczość budżetowa JST

Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 9 stycznia 2018 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (j.t. Dz.U. z 2020 r., poz. 1564 z późn. zm.) w roku 2021 jednostki samorządu terytorialnego przekazywały do Izby następujące sprawozdania budżetowe: Rb-27S, Rb-28S, Rb-28NWS, RB-NDS, Rb-ST, RB-PDP, RB-30S, RB-34S.

Terminy przekazywania sprawozdań oraz odbiorcy sprawozdań w zakresie JST zostały określone w załączniku nr 40 ww. rozporządzenia.

Wydział Informacji Analiz i Szkoleń prowadził kontrolę sprawozdań dotyczącą ich poprawnego przygotowania, zgodności z podjętymi uchwałami, danymi przekazanymi z Ministerstwa Finansów w zakresie planowanych i wykonanych dochodów z tytułu subwencji ogólnej, udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz przez dysponentów środków budżetowych w zakresie planowanych i przekazanych kwot dotacji.

W roku 2021 do Regionalnej Izby Obrachunkowej ogółem wpłynęło 2 832 sprawozdań budżetowych z wykonywania procesów finansów publicznych (w 2020 r. 2 847 sprawozdań), które następnie Izba przekazała do Ministerstwa Finansów w wersji elektronicznej. Wśród zbadanych sprawozdań 487 (17,2%) stanowiły korekty.

W 2021 roku do Izby wpływały także korekty sprawozdań budżetowych za lata ubiegłe, tj. za rok 2020 i 2019. Korekty dotyczyły najczęściej następujących sprawozdań: Rb-27S roczne z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego, sprawozdania Rb-PDP kwartalnego z wykonania dochodów podatkowych gminy/miasta na prawach powiatu.

W ogólnej liczbie 2 832 sprawozdań budżetowych przekazanych przez Izbę do Ministerstwa Finansów 98 sprawozdań (w tym 16 korekt) dotyczyło sprawozdania Rb-PDP.

Jednostki samorządu terytorialnego sporządzają i przekazują sprawozdania wyłącznie w formie elektronicznej (plik bazy danych) opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu. Reguła ta dotyczy wszystkich sprawozdań budżetowych, a także sprawozdań kwartalnych Rb-27ZZ z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami oraz sprawozdań kwartalnych Rb-50 o dotacjach, odpowiednio o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego. JST przesyłały do Regionalnej Izby Obrachunkowej do wiadomości sprawozdania Rb-50D, Rb-50W oraz Rb-27ZZ z wykorzystaniem programu Besti@ (łącznie wpłynęły 2 755 sprawozdania, w tym 281 korekt)

Sprawozdawczość budżetowa przekazywana była przez zarządy jednostek samorządu terytorialnego do Regionalnej Izby Obrachunkowej, a następnie Regionalna Izba Obrachunkowa przekazywała je do Ministerstwa Finansów w formie pliku bazy danych za pośrednictwem elektronicznego Systemu Zarządzania Budżetami Jednostek Samorządu Terytorialnego - BeSTi@.

Liczba sprawozdań budżetowych JST otrzymanych przez Regionalną Izbę Obrachunkową w 2021 r.

Symbol sprawozdania	Sprawozdania pierwotne	Korekty	Łącznie
Rb-27s	728	189	917
Rb-27ZZ	380	106	486
Rb-28nws	82	2	84
Rb-28s	728	91	819
Rb-30s	133	25	158
Rb-34s	72	5	77
Rb-50D	1 047	60	1 107
Rb-50W	1 047	115	1 162
Rb-NDS	416	146	562
Rb-PDP	82	16	98
Rb-ST	104	13	117
Suma końcowa	4 819	768	5 587

Najczęściej występujące nieprawidłowości stwierdzone w wyniku kontroli formalnej i rachunkowej sprawozdań budżetowych JST w 2021 roku dotyczyły:

Rb-27S sprawozdanie z wykonania planu dochodów:

- brak zgodności danych wykonanych dochodów dotyczących subwencji lub udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych z kwotami przekazanymi przez Ministra Finansów,
- niezgodność kwot dotacji wykazanych w sprawozdaniu z kwotami dotacji wykazanymi przez dysponentów tych środków,
- brak bilansowania należności i dochodów. Sprawozdanie winno bilansować się w następujący sposób: „należności pozostałe do zapłaty (ogółem)”=„należności” minus „potracenia” minus „dochody wykonane (wpłaty – zwroty)” plus „nadpłaty”
- brak zgodności dochodów budżetowych pobieranych przez urzędy skarbowe na rzecz JST z tytułu podatków i opłat w kolumnach „należności”, „dochody wykonane”, „zaległości netto” z danymi wykazanymi w informacji udostępnionej w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych,
- brak zgodności dochodów budżetowych pobieranych przez urzędy skarbowe na rzecz JST z tytułu udziału JST w podatku dochodowym od osób prawnych w kolumnach „należności” i „dochody wykonane” z danymi wykazanymi w informacji udostępnionej w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych,

Rb-28S sprawozdanie z wykonania planu wydatków:

- brak zachowania spójności zobowiązań wymagalnych w porównaniu ze sprawozdaniem Rb-Z,
- niewykazywanie lub błędne wykazanie w kolumnie 10 w sprawozdaniu za IV kwartał wydatków zrealizowanych w ramach funduszu sołeckiego,
- niewykazywanie w sprawozdaniu za IV kwartał 2020 r. w kolumnie 12 kwot wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego zgodnie z podjętymi uchwałami przez organ stanowiący,
- błędy w pozycji zaangażowanie,

Rb-NDS sprawozdanie o nadwyżce/deficycie:

- wykazanie niewłaściwych kwot lub nie wskazanie w kolumnie „wykonanie” w poz. D13 (nadwyżka z lat ubiegłych) i D15 (wolne środki) wielkości faktycznie posiadanej nadwyżki czy wolnych środków, będących do dyspozycji jednostki, wyliczonych na podstawie bilansu z wykonania budżetu za rok poprzedni (wielkość ta po złożeniu bilansu z wykonania budżetu nie ulega zmianie),
- błędne wypełnienie lub nie wykazanie kwoty w części E sprawozdania w zakresie źródeł finansowania planowanego deficytu,
- wykazanie w części F sprawozdania za IV kwartał 2020 r. kwot wyłączeń z art. 243 ustawy o finansach publicznych niezgodnych z kwotami wyłączeń wykazanymi w Wieloletniej Prognozie Finansowej,
- błędnie wykazywano w sprawozdaniu dane w wierszu D13 (nadwyżka z lat ubiegłych) i D13a (niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt. 8 ustawy o finansach publicznych),
- wykazywanie w wierszu D111 (ze sprzedaży papierów wartościowych) i w wierszu D211 (wykup papierów wartościowych) papierów wartościowych, których zbywalność jest ograniczona,

Rb-30S sprawozdanie z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych:

- niezgodność planów wykazanych w sprawozdaniu z planem przychodów i kosztów samorządowego zakładu budżetowego stanowiącego załącznik do uchwały budżetowej,
- wykazywanie w części A w planie przychodów zakładu dotacji celowej na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji, zamiast w dziale D „Informacja o finansowaniu inwestycji zakładu budżetowego”,
- błędy w klasyfikacji budżetowej w odniesieniu do przychodów i kosztów zakładu budżetowego,

Rb-34S sprawozdanie z wykonania dochodów i wydatków na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych

- brak zachowania wymaganej ciągłości w wyliczeniu stanu środków pieniężnych na koniec okresu sprawozdawczego,

- sporządzanie sprawozdania „zerowego”,

Rb-PDP sprawozdanie z wykonania dochodów podatkowych:

- brak zachowania spójności ze sprawozdaniem Rb-27S w zakresie skutków obniżenia górnych stawek podatków, skutków udzielonych ulg, umorzeń, zwolnień oraz skutków decyzji wydanych przez organ podatkowy,

Rb-ST sprawozdanie o stanie środków na rachunkach bankowych:

- niewykazanie kwoty w wierszu I.1. „Stan środków na rachunku wydatków niewygasających” pomimo wykazywania kwot w kolumnie 11 sprawozdania Rb-28S „Wydatki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego”,
- błędnie wykazana kwota środków na rachunku bankowym.

Jednostki samorządu terytorialnego sporządzają i przekazują sprawozdania wyłącznie w formie elektronicznej (plik bazy danych), opatrzone bezpiecznymi podpisami elektronicznymi, weryfikowanymi za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu.

3. Sprawozdawczość w zakresie operacji finansowych

Regionalna Izba Obrachunkowa w Zielonej Górze na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 roku w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (j.t. Dz. U. z 2014 r., poz. 1773)¹⁵ sporządzała sprawozdania za IV kw. w 2020 r. natomiast sprawozdania za I, II i III kw. w 2021 r. sporządzano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 17 grudnia 2020 roku w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2020 r., poz. 2396). Regionalna Izba Obrachunkowa w 2021 roku zobowiązana była do pośredniczenia w przekazywaniu do GUS sprawozdawczości kwartalnej. Zgodnie z ww. rozporządzeniami Regionalne Izby Obrachunkowe zobowiązane były do przyjmowania od jednostek samorządu terytorialnego, zarówno w formie elektronicznej, jak i w formie dokumentu, sprawozdań łącznych w powyższym zakresie.

Są to następujące sprawozdania:

- Rb-N – kwartalne sprawozdanie o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych,
- Rb-Z – kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji,
- Rb-UN – roczne sprawozdanie uzupełniające o stanie należności z tytułu papierów wartościowych według wartości księgowej,
- Rb-UZ – roczne sprawozdanie uzupełniające o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych.

Do sporządzania sprawozdań obejmujących należności, zobowiązania oraz poręczenia i gwarancje w sektorze samorządowym zobowiązane są zgodnie z powołanym wyżej aktem prawnym:

- jednostki samorządu terytorialnego,
- samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, dla których JST jest organem założycielskim,
- samorządowe instytucje kultury posiadające osobowość prawną,
- samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw.

Najczęściej występujące nieprawidłowości w sprawozdaniach łącznych w zakresie samorządowych osób prawnych, dla których JST jest organem założycielskim:

- niedotrzymywanie terminów przesyłania sprawozdań do RIO, zarówno formy papierowej, jak i elektronicznej;
- błędy formalne (brak podpisu osób upoważnionych oraz pieczętek);
- wykazywanie nieprawidłowych kwot zobowiązań wymagalnych, należności wymagalnych oraz pozostałych należności;

¹⁵ Rozporządzenie MF z dnia 4 marca 2010 roku w sprawie sprawozdań jednostek sektora publicznego w zakresie operacji finansowych (j.t. Dz. U. z 2014 r., poz. 1773) zostało uchylone Rozporządzeniem Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowej, które obowiązuje od 1 stycznia 2021 r. i ma zastosowanie po raz pierwszy do sprawozdań sporządzanych za I kwartał roku 2021.

- wykazywanie gotówki w kasie w innych grupach podmiotów zamiast w grupie III, a więc w tych, do których nie należy podmiot sporządzający sprawozdanie.

Najczęściej występujące nieprawidłowości w sprawozdaniach w zakresie budżetu JST stwierdzone w 2021 roku to:

Rb-Z sprawozdanie o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji:

- niewykazywanie wszystkich zobowiązań zaliczanych do długu publicznego, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie szczegółowego sposobu klasyfikacji tytułów dłużnych zaliczanych do państwowego długu publicznego, w tym do długu Skarbu Państwa (Dz.U. z 2011 r.; nr 298 poz. 1767),
- nieprawidłowe wykazywanie kwot zobowiązań w układzie podmiotowym (wg grup dłużników),
- błędne wykazywanie kwot poręczeń i gwarancji lub zaniechanie ich wykazywania w części B,
- niewykazywanie zobowiązań wymagalnych, lub wykazanie w kwotach innych niż to wynika z Rb-28S i Rb-30S
- wykazywanie w części A sprawozdania zobowiązań z tytułu kredytu w pozycji E1 – papiery wartościowe zamiast w pozycji E2 (kredyty i pożyczki)
- w sprawozdaniu za IV kwartał 2020 r. bezzasadne wykazywanie zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek w danych uzupełniających o kredytach i pożyczkach JST na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 upf (część C1), ponieważ art. 170 ustawy o finansach publicznych z dnia 30 czerwca 2005 r. (Dz.U. z 2005 nr 249 poz. 2104) utracił moc z dniem 31 grudnia 2013 r. na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych art. 85 pkt.3 (Dz.U. z 2009 nr 157 poz. 1241),
- występowanie niezgodności między częścią A pozycja E2, a danymi uzupełniającymi w części C3 dotyczące błędnego wykazywania zobowiązań wobec wierzycieli krajowych w poszczególnych kolumnach,
- w sprawozdaniu za IV kw. wykazywanie REGON-u jednostki budżetowej więcej niż 1 raz,

Rb-UZ roczne sprawozdanie uzupełniające o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych:

- błędne wypełnienie struktury terminowej zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów oraz wyemitowanych papierów wartościowych wg pierwotnego oraz pozostałego terminu zapadalności (niewłaściwe wypełnienie części C1 i C2 oraz C3 i C4),

Rb-N sprawozdanie o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych:

- wykazanie nieprawidłowych kwot środków pieniężnych na rachunkach bankowych w wierszach „depozyty na żądanie” lub „depozyty terminowe”,
- wykazywanie nieprawidłowych kwot w kolumnie pożyczki,
- wykazywanie nieprawidłowych kwot należności wymagalnych i pozostałych należności,
- wykazywanie danych dotyczących pozostałych należności w niewłaściwych grupach podmiotów,
- nieuwzględnianie należności samorządowych zakładów budżetowych,

W omawianym okresie do Izby wpłynęło 1 896 sprawozdań, w tym 128 korekt (6,8%), z tego:

- 720 sprawozdania, w tym 20 korekt (2,7%) – osoby prawne,(552 sprawozdania, w tym 14 korekt wpłynęły za pośrednictwem systemu BeSTi@),
- 1061 sprawozdań, w tym 136 korekt (12,8%) – jednostki samorządu terytorialnego,

Jednostki samorządu terytorialnego w zakresie osób prawnych przekazywały sprawozdania na dwa sposoby – w wersji papierowej i równocześnie wersji elektronicznej (bez podpisu elektronicznego) lub wyłącznie w wersji elektronicznej na zasadach określonych w § 9 ust 3a¹⁶ ww. rozporządzenia.

Przekazywanie i weryfikacja sprawozdań Rb-Z, Rb-N, Rb-UZ oraz Rb-UN przesyłanych przez JST w zakresie ich budżetów była przeprowadzana z wykorzystaniem programu BeSTi@. Jednostki samorządu terytorialnego były zobowiązane do sporządzania i przekazywania sprawozdań wyłącznie

¹⁶ Rozporządzenie MF z dnia 4 marca 2010 roku w sprawie sprawozdań jednostek sektora publicznego w zakresie operacji finansowych (j.t. Dz. U. z 2014 r., poz. 1773).

w formie elektronicznej opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu. Regionalna Izba Obrachunkowa przekazywała do Ministerstwa Finansów ww. sprawozdania oraz ich korekty w formie pliku bazy danych również za pomocą systemu BeSTi@.

Ponadto Izba zgodnie z § 8 ust. 3 rozporządzenia sporządzała, na podstawie sprawozdań łącznych otrzymanych od JST, kwartalne sprawozdania zbiorcze (i odpowiednio korekty tych sprawozdań) i przekazywała je do Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

4 Sprawozdania w zakresie zaległości przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych (pomoc publiczna)

Na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 roku o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (j.t. Dz. U. z 2021 r. poz. 743) oraz w oparciu o rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej, informacji o nieudzielaniu takiej pomocy oraz sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych (j.t. Dz.U. z 2016 r., poz. 1871 ze zm.), w którym został określony zakres sprawozdań, wzór formularza termin przekazania - obecnie Regionalna Izba Obrachunkowa pośredniczy wyłącznie w elektronicznym przekazywaniu sprawozdań z zakresu zaległości przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych.

Najczęściej występujące nieprawidłowości w przekazywanych sprawozdaniach z zakresu zaległości przedsiębiorców:

- stosowanie niewłaściwego nazewnictwa przekazywanych plików, pomimo poinformowania jednostek o sposobie jednolitego określania nazwy plików zawierających sprawozdania,
- niedotrzymywanie terminów przesyłania sprawozdań przez jednostki do RIO,
- niewypełnianie w arkuszu pól identyfikujących JST tj. nazwy, adresu oraz roku za jaki sprawozdanie sporządzono,

W 2021 roku przesłano do Izby 74 sprawozdania (w tym 1 korekta) o zaległościach przedsiębiorców. Powyższe sprawozdania Izba przesłała do Ministerstwa Finansów.

5. Sprawozdawczość finansowa jednostek samorządu terytorialnego

Jednostki samorządu terytorialnego na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (j.t. Dz.U.2020 r. poz. 342) przekazywały w 2021 roku do Izby sprawozdania finansowe za 2020 rok.

W skład sprawozdań finansowych wchodzi:

- bilans z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego, przygotowany według wzoru określonego w załączniku nr 7 do rozporządzenia;
- łączny bilans obejmujący dane wynikające z bilansów samorządowych jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych, zawierający informacje w zakresie ustalonym w załączniku nr 5 do rozporządzenia;
- łączny rachunek zysków i strat obejmujący dane wynikające z rachunków zysków i strat samorządowych jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych, zawierający informacje w zakresie ustalonym w załączniku nr 10 do rozporządzenia;
- łączne zestawienie zmian w funduszu obejmujące dane wynikające z zestawień zmian w funduszu samorządowych jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych, zawierające informacje w zakresie ustalonym w załączniku nr 11 do rozporządzenia;
- skonsolidowany bilans jednostki samorządu terytorialnego, przygotowany według wzoru określonego w załączniku nr 9 do rozporządzenia;
- informacja dodatkowa obejmująca dane wynikające z informacji samorządowych jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych, zawierająca informacje w zakresie ustalonym w załączniku nr 12 do rozporządzenia.

Sprawozdania finansowe łączne są sumą sprawozdań finansowych jednostkowych lub jednostkowych i łącznych. Zarządy jednostek samorządu terytorialnego sporządzały sprawozdania finansowe łączne samorządowych jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych i przekazywały je do Izby w terminie do dnia 30 kwietnia 2021 roku. W tym samym terminie zarządy jednostek samorządu terytorialnego i zarządy związków komunalnych zobowiązane były także do przekazania bilansów z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Do Izby wpłynęło 116 bilansów z wykonania budżetów JST za 2020 rok, w tym 12 korekt.

Ponadto, w 2021 roku do Izby wpłynęło 110 łącznych bilansów za 2020 rok (w tym 6 korekt), 107 łącznych rachunków zysków i strat za 2020 rok (w tym 3 korekty), 108 łącznych zestawień zmian w funduszu jednostki za 2020 rok (w tym 4 korekty) oraz 2 korekty łącznego zestawienia zmian w funduszu jednostki za 2019 rok. Do Izby wpłynęło 122 informacje dodatkowe (w tym 18 korekt) za 2020 rok.

Zgodnie z § 34 ust. 4 ww. rozporządzenia zarządy JST przekazywały do RIO w postaci dokumentu elektronicznego skonsolidowane bilanse w terminie do dnia 30 czerwca roku następnego. Skonsolidowane bilanse jednostek samorządu terytorialnego były przekazywane w 2021 roku wyłącznie w formie dokumentu elektronicznego opatrzonego kwalifikowanym podpisem.

W 2021 roku za pośrednictwem systemu BeSTi@ 104 JST przekazały do Izby skonsolidowane bilanse podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym. Zgodnie z § 34 ust. 7 ww. rozporządzenia Regionalna Izba Obrachunkowa przekazuje do Ministerstwa Finansów skonsolidowane bilanse JST w formie dokumentu elektronicznego do dnia 14 lipca roku następnego. W roku 2021 na 104 JST województwa lubuskiego Izba przekazała do Ministerstwa Finansów po zweryfikowaniu 107 bilansów skonsolidowanych za 2020 rok (w tym 3 korekty).

W wyniku kontroli powyższych sprawozdań finansowych jednostek stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- nieterminowe przesyłanie sprawozdań przez jednostki do Regionalnej Izby Obrachunkowej;
- niezgodność poszczególnych danych w bilansie z wykonania budżetu JST z danymi wykazanymi w sprawozdaniach budżetowych,
- nie wykazywanie w bilansie z wykonania budżetu rezerwy na wydatki niewygasające pomimo posiadania takich wydatków,
- niewłaściwe ujmowanie zobowiązań wykazywanych w bilansie z wykonania budżetu pomiędzy zobowiązaniami krótkoterminowymi a zobowiązaniami długoterminowymi,
- brak spójności pomiędzy poszczególnymi pozycjami w bilansie,
- niezgodność stanów początkowych w łącznym rachunku zysków i strat jednostki oraz łącznym zestawieniu zmian w funduszu za dany okres sprawozdawczy ze stanami końcowymi za poprzedni okres sprawozdawczy,
- brak wypełnienia informacji uzupełniających w poszczególnych bilansach,
- brak spójności pomiędzy poszczególnymi pozycjami w łącznym rachunku zysków i strat a łącznym zestawieniem zmian w funduszu jednostki,
- brak spójności pomiędzy poszczególnymi pozycjami w łącznym rachunku zysków i strat a łącznym bilansem
- brak spójności pomiędzy poszczególnymi pozycjami w łącznym zestawieniu zmian w funduszu jednostki a łącznym bilansem łącznym.

6. Sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego

Zgodnie z art. 30a ustawy Karta Nauczyciela z dnia 26 stycznia 1982 roku (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1762.) oraz w oparciu o rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 stycznia 2010 roku w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 r. Nr 6 poz. 35) organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego w terminie do dnia 10 lutego roku kalendarzowego następującego po roku, który podlegał analizie, sporządza sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń

nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach i placówkach prowadzonych przez tę jednostkę samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem wysokości kwoty różnicy, o ile wystąpiła. Następnie powyższe sprawozdanie przedkłada w wersji papierowej i elektronicznej (arkusz MS Excel), w terminie 7 dni od jego sporządzenia, Regionalnej Izbie Obrachunkowej, a także organowi stanowiącemu tej jednostki samorządu terytorialnego, dyrektorom szkół prowadzonych przez tę jednostkę oraz związkom zawodowym zrzeszającym nauczycieli.

W 2021 roku do Izby wpłynęło 98 sprawozdań (w tym 3 korekty) z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego za rok 2020.

W wyniku kontroli powyższych sprawozdań otrzymanych od JST stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- przesyłanie powyższych sprawozdań w pliku PDF, a także na niewłaściwych drukach,
- niewypełnianie poszczególnych pozycji sprawozdań (np. kodów terytorialnych, jednakże na bieżąco powyższe błędy były weryfikowane a sprawozdania przesyłane na właściwych drukach,
- nieprawidłowe wskazanie osoby zatwierdzającej i sporządzającej.

7. Sprawozdawczość podatkowa gmin (sprawozdanie SP-1)

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 20 grudnia 2017 r. w sprawie sprawozdania podatkowego w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 2455); organy podatkowe właściwe w sprawach podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego – począwszy od 2018 roku - sporządzają co roku sprawozdanie podatkowe w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego.

W sprawozdaniu podaje się informacje o: w części A - wysokości stawek podatku od nieruchomości, średniej cenie skupu żyta i średniej cenie sprzedaży drewna określonych uchwałą rady gminy i przyjmowanych dla potrzeb wymiaru odpowiednio podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego na terenie gminy w danym roku podatkowym; w części B - podstawach opodatkowania podatkiem od nieruchomości, podatkiem rolnym i podatkiem leśnym, podstawach opodatkowania zwolnionych od podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego na mocy uchwał rad gmin.

Rozporządzenie określa ponadto tryb (forma elektroniczna z wykorzystaniem systemu BeSTi@) oraz terminy przekazywania odpowiednich części sprawozdania do Regionalnej Izby Obrachunkowej. W przypadku stwierdzenia błędu aktualizacji sprawozdania organ podatkowy niezwłocznie przekazuje poprawioną odpowiednią część aktualizacji sprawozdania do właściwej RIO.

W 2021 r. do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze wpłynęło łącznie 178 sprawozdań, w tym 12 korekt. Powyższe sprawozdania Izba przekazała do Ministerstwa Finansów.

8. Działalność informacyjna i szkoleniowa

8.1. Działalność informacyjna

Art. 1 ust. 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych nakłada na izby obowiązek prowadzenia działalności informacyjnej i szkoleniowej. Zgodnie z zapisem ustawy działalność ta prowadzona jest w zakresie objętym nadzorem i kontrolą izb. Działalność informacyjna RIO w Zielonej Górze obejmuje udzielanie informacji i bieżące doradztwo w zakresie praktycznego stosowania przepisów prawa oraz upowszechnianie informacji o wynikach działalności nadzorczej i kontrolnej izb. Funkcja informacyjna realizowana jest m.in. poprzez udzielanie pisemnych informacji i wyjaśnień, telefoniczne i bezpośrednie kontakty z pracownikami samorządowymi, poprzez informacje i opracowania zamieszczane na stronach internetowych Izby.

W realizacji działań w zakresie przedsięwzięć informacyjnych Izba współpracuje z Ministerstwem Finansów, regionalnymi izbami obrachunkowymi, Wojewodą Lubuskim, WSA w Gorzowie Wlkp., Samorządowymi Kolegiami Odwoławczymi w Zielonej Górze i w Gorzowie Wlkp.

oraz Zrzeszeniem Wójtów, Burmistrzów i Prezydentów Miast Województwa Lubuskiego i Konwentem Starostów Województwa Lubuskiego.

Na podstawie art. 13 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych Izba udziela wyjaśnień w sprawach dotyczących stosowania przepisów o finansach publicznych na wystąpienia podmiotów wymienionych w art. 1 ust. 2 ww. ustawy (tj. jednostek samorządu terytorialnego, związków międzygminnych, stowarzyszeń gmin oraz stowarzyszeń gmin i powiatów, związków powiatów, stowarzyszeń powiatów, samorządowych jednostek organizacyjnych, w tym samorządowych osób prawnych, innych podmiotów, w zakresie wykorzystywania przez nie dotacji przyznawanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego). W roku 2021 do Izby wpłynęło 12 wniosków o udzielenie wyjaśnień w powyższym trybie.

Za pośrednictwem strony internetowej Izby oraz na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej publikowane są coroczne sprawozdania z działalności Izby, informacje dotyczące bieżącej działalności, zmian w przepisach prawa, opracowania wynikające z działalności nadzorczej i kontrolnej, materiały analityczne dotyczące wykonania budżetów i sytuacji finansowej lubuskich jednostek samorządu terytorialnego, opinie i wyjaśnienia Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej oraz orzecznictwo NSA, a także informacje dotyczące organizowanych szkoleń.

Regionalne izby obrachunkowe, jako podmioty realizujące zadania publiczne, zobligowane są ponadto do udostępniania informacji publicznej w trybie przepisów ustawy o dostępie do informacji publicznej. Obowiązek ten jest realizowany poprzez publikacje w internetowym Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) oraz udzielanie odpowiedzi na wnioski zainteresowanych osób i instytucji. W 2021 roku do Regionalnej Izby Obrachunkowej wpłynęło 17 wniosków o udzielenie informacji publicznej. Ponadto udzielono odpowiedzi na 1 wniosek, który wpłynął do Izby w dniu 31 grudnia 2020 r. Nie wydano decyzji o odmowie udzielania informacji.

Niezależnie od udzielania wyjaśnień w trybie art. 13 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych oraz udzielania informacji na podstawie ustawy o dostępie do informacji publicznej Izba opracowuje analizy, zestawienia danych oraz udostępnia zgromadzone informacje i dokumentację organom państwa i innym instytucjom (w tym m.in. Ministerstwu Finansów, MSWiA, NIK, Wojewodzie Lubuskiemu, szkołom wyższym i instytucjom naukowym, parlamentarzystom, wydawnictwom prasowym). Przedstawiciele Izby uczestniczą ponadto w wielu przedsięwzięciach o charakterze informacyjnym, naukowym, badawczym, prezentując zagadnienia i materiały związane z działalnością Izby i gospodarką finansową JST (w tym m.in.: w konferencjach i seminariach dotyczących finansów samorządu terytorialnego oraz w posiedzeniach Lubuskiego Konwentu Starostów Województwa Lubuskiego oraz Zrzeszenia Wójtów, Burmistrzów i Prezydentów Miast Województwa Lubuskiego). Pracownicy Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń uczestniczą w pracach mających na celu przygotowanie i opracowanie „Sprawozdania z działalności RIO i wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego” przedkładanego corocznie Sejmowi i Senatowi RP. Z uwagi na ograniczenia i obostrzenia związane ze stanem zagrożenia epidemicznego w związku z pandemią COVID-19, w 2021 r. uczestnictwo pracowników Izby w ww. przedsięwzięciach realizowane było w sposób zdalny z wykorzystaniem dedykowanych temu celowi aplikacji i platform cyfrowych.

W roku 2021 Regionalna Izba Obrachunkowa w Zielonej Górze przygotowała opracowanie obejmujące analizę wykonania budżetów przez lubuskie JST w 2020 roku oraz informację dotyczącą wyników działalności nadzorczej, opiniodawczej i kontrolnej, które zostało udostępnione JST, parlamentarzystom z terenu województwa lubuskiego, Wojewodzie Lubuskiemu, WSA w Gorzowie Wlkp. oraz innym instytucjom, a także opublikowane na stronach internetowych Izby.

Równie ważną formą działalności informacyjnej było udzielanie instruktażu i wyjaśnień w bezpośrednich kontaktach z pracownikami samorządowymi w zakresie spraw wynikających z kontroli przeprowadzanych w jednostkach oraz w zakresie kontrolowanych sprawozdań, badanych uchwał i zarządzeń, opiniowanych dokumentów, a także wyjaśnień dotyczących funkcjonowania systemu zarządzania budżetami jednostek samorządu terytorialnego BeSTi@ oraz – w związku z wdrożeniem systemu e-Nadzór – w zakresie zasad przekazywania aktów organów JST do nadzoru Izby z wykorzystaniem Modułu Komunikacyjnego. Ponadto, za pomocą kont pocztowych w domenie

jst.net.pl przekazywano komunikaty o organizowanych szkoleniach, informacje o aktualizacjach systemu BeSTi@ oraz informacje o zmianach w obowiązujących przepisach prawa.

8.2. Działalność szkoleniowa

Działalność szkoleniowa, realizowana przez Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń, opierała się na planie szkoleń stanowiącym załącznik do planu pracy Izby na rok 2021.

Ogółem, w 2021 roku Izba była organizatorem 9 szkoleń dla jednostek samorządu terytorialnego (szkolenia realizowane były w formie zdalnej). Ponadto Izba była współorganizatorem szkolenia dla skarbników JST zorganizowanego w formie stacjonarnej przez Zrzeszenie Gmin Województwa Lubuskiego, dotyczącego przygotowania projektów uchwał budżetowych na 2021 r. oraz uchwał w sprawie WPF na rok 2021 i lata następne.

W szkoleniach zorganizowanych samodzielnie przez Izbę uczestniczyło łącznie 258 osób, reprezentujących lubuskie samorządy, w tym m.in.: skarbnicy i służby finansowe JST, główni księgowi związków międzygminnych, księgowi i pracownicy placówek oświatowych, księgowi i pracownicy instytucji kultury, jednostek budżetowych i zakładów budżetowych.

Szkolenia prowadzone były metodą wykładów z wykorzystaniem nośników multimedialnych. Uczestnicy szkoleń otrzymywali materiały i opracowania przygotowane przez prowadzących, jak również zaświadczenia uczestnictwa w szkoleniu.

Tematyka szkoleń zrealizowanych przez RIO Zielona Góra w roku 2021 obejmowała następujące zagadnienia:

- Rachunkowość budżetowa – zamknięcie ksiąg rachunkowych i sprawozdanie finansowe jednostki samorządu terytorialnego (2 grupy)
- Zasady udzielania pomocy publicznej (w tym tzw. covidowej) przez gminy w 2021 r.
- Nowelizacja egzekucji podatków i należności publicznoprawnych
- Nowa ustawa Prawo zamówień publicznych
- Specyfikacja warunków zamówienia w trybie podstawowym
- Projekt uchwały budżetowej na 2022 r. Projekt uchwały w sprawie WPF na 2022 r. i lata następne. Najważniejsze zmiany w przepisach prawa (w tym m.in. klasyfikacja budżetowa, ustalenie relacji, o których mowa w art. 242-243 ufp w 2022 r., ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach)
- Gospodarowanie odpadami komunalnymi w 2021 roku – w świetle nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, ustawy Prawo ochrony środowiska oraz ustawy o odpadach z dnia 11 sierpnia 2021 r.– omówienie wybranych zagadnień
- Środki komunikacji elektronicznej w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego

Tematyka szkolenia realizowanego w formie zdalnej we współpracy ze Zrzeszeniem Gmin Województwa Lubuskiego (udział Izby dotyczył: wykładowców, materiałów szkoleniowych, prezentacji):

- Projekty uchwał budżetowych na 2022 rok – podstawowe informacje
- Projekty uchwał w sprawie WPF na 2022 rok na lata następne – podstawowe informacje
- Wyniki działalności nadzorczej i opiniodawczej – nieprawidłowości
- Sytuacja finansowa lubuskich gmin w świetle relacji, o których mowa w art. 242 i 243 ustawy o finansach publicznych
- Ustawa o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw – proponowane rozwiązania
- Środki pochodzące z opłaty, o której mowa w art. 9² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
- Zmiany w przepisach prawa, w tym: ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach
- Zmiany w klasyfikacji budżetowej, sprawozdawczość budżetowa i w zakresie operacji finansowych – informacje bieżące, nieprawidłowości
- Przekazywanie dokumentów do nadzoru i wniosków o wydanie opinii

V. Wykonanie planu finansowego przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Zielonej Górze

1. Wykonanie dochodów

Regionalna Izba Obrachunkowa w Zielonej Górze planowała dochody w kwocie 60 000,00 zł, z tego:

- 5 000,00 zł - z tytułu orzeczonych kar i kosztów postępowania o naruszenie dyscypliny finansów publicznych,
- 55 000,00 zł - wpływy z tytułu odpłatnej działalności szkoleniowej.

Dochody budżetowe

L.p.	Wyszczególnienie	2020	2021		% wykonania
		Wykonanie	Plan	Wykonanie	
		w tys. zł			
Ogółem Część 80, w tym:		42	60	74	123,3
1.	dział 750				
1.1	rozdział 75015				
1.1.1	§ 0690	2	5	3	66,1
1.1.2	§ 0830	40	55	71	129,1

Wykonanie dochodów wynikało z:

- prowadzonej działalności szkoleniowej w kwocie – 71 010,00 zł,
- orzeczonych kosztów postępowania w zakresie dyscypliny finansów publicznych – 3 307,20 zł.

Dochody z tytułu odpłatnej działalności szkoleniowej prowadzonej na podstawie art. 1 ust. 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych (klasyfikowane w §0830 Wpływy z usług) wykonano w 129,1%, tj. w kwocie 71 010,00 zł. Dochody z tytułu orzeczonych kosztów postępowania w zakresie dyscypliny finansów publicznych (§0690 Wpływy z różnych opłat) wykonane zostały w 66,1% (w kwocie 3 307,20 zł), co wynikało ze zmniejszonej ilości wniosków kierowanych do Regionalnej Komisji Orzekającej.

W 2021 roku szkolenia zrealizowane przez Izbę (w formie zdalnej) dotyczyły następujących zagadnień:

- Rachunkowość budżetowa – zamknięcie ksiąg rachunkowych i sprawozdanie finansowe jednostki samorządu terytorialnego (2 grupy);
- Zasady udzielania pomocy publicznej (w tym tzw. covidowej) przez gminy w 2021 r.;
- Nowelizacja egzekucji podatków i należności publicznoprawnych;
- Nowa ustawa Prawo zamówień publicznych;
- Specyfikacja warunków zamówienia w trybie podstawowym;
- Projekt uchwały budżetowej na 2022 r. Projekt uchwały w sprawie WPF na 2022 r. i lata następne. Najważniejsze zmiany w przepisach prawa (w tym m.in. klasyfikacja budżetowa. ustalenie relacji, o których mowa w art. 242-243 ufp w 2022 r., ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach);
- Gospodarowanie odpadami komunalnymi w 2021 roku – w świetle nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, ustawy Prawo ochrony środowiska oraz ustawy o odpadach z dnia 11 sierpnia 2021 r.– omówienie wybranych zagadnień;
- Środki komunikacji elektronicznej w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego.

2. Wydatki budżetu państwa za 2021 r.

Podstawą gospodarki finansowej Regionalnej Izby Obrachunkowej jest plan finansowy, który wynosił wg ustawy budżetowej 5 272 000,00 zł.

Zgodnie z pismem z dnia 28 czerwca 2021 r. (pismo KRRIO-0011/0700-2/35/21) oraz dokonanyimi ustaleniami Prezesów, Izba w Zielonej Górze zmniejszyła plan finansowy o kwotę 25 000,00 zł, ze wskazaniem dla RIO Wrocław.

Plan finansowy po zmianach wynosi 5 247 000,00 zł.

Lp.	Wyszczególnienie	2020		2021			6:5	6:3
		Wykonanie	Ustawa budżetowa (po nowelizacji)	Plan po zmianach	Wykonanie	Wydatki, które nie wygasły z upływem roku 2021		
		w tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Część 80 - Regionalne Izby Obrachunkowe, ogółem:	4 899	5 272	5 247	5 247		100,00	107,10
1.	Dział 750							
1.1.	Rozdział 75015							
a)	Dotacje							
b)	Świadczenia na rzecz osób							
c)	Wydatki bieżące ogółem, w tym:	4 899	5 235	5 210	5 210		100,00	106,34
	Wynagrodzenia i pochodne	3 949	4 154	4 146	4 146		100,00	104,99
	Pozostałe wydatki bieżące	950	1 081	1 064	1 064		100,00	111,99
d)	Wydatki majątkowe		37	37	37		100,00	
e)	Współfinansowanie projektów z udziałem środków UE							

Charakterystyka wydatków

Grupa wydatków na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń została wykonana w 99,99%. W ramach zatrudnienia Izba posiada 52 etaty kalkulacyjne, z tego:

- 9 etatowych członków Kolegium,
- 43 etaty nieobjęte mnożnikowym systemem wynagradzania.

Wykonanie w grupie wydatków wynagrodzeń w § 4010 wynosi 3 245 326,00 zł, z tego:

- wynagrodzenia osobowe - 2 996 708,91 zł,
- nagrody jubileuszowe - 201 445,09 zł,
- odprawy emerytalne - 47 172,00 zł.

W roku 2021 wystąpiły znaczące utrudnienia w realizacji wydatków w § 4010. Był to szczególnie rok w Izbie, w którym nastąpiła kumulacja wypłat nagród jubileuszowych w wysokości 201 445,09 zł oraz odpraw emerytalnych w kwocie 47 172 zł. Łącznie 248 617,09 zł, co równa się miesięcznej wysokości wypłaty wynagrodzenia pracowników.

Planując wydatki w § 4010 przewidywano jego wykonanie z powyższymi obciążeniami. W związku z tym kumulowano oszczędności nie zatrudniając na nieobsadzone etaty, kosztem dodatkowych obciążeń pozostałych pracowników związanych z przekazywaniem do realizacji zadań bez możliwości stosowania odpowiedniego wynagrodzenia.

Dodatkowo dokonana blokada wydatków w 2020 r. w wysokości 46 000 zł skutkowałą powstaniem zobowiązań i obciążeń planu na 2021 r. Zmniejszenie w 2021 r. wydatków na wynagrodzenia i pochodne w wysokości 137 000 zł znacząco wpływało na obciążenia w realizacji zadań i związane z tym niezadowolone pracowników.

Mimo rozliczenia wszystkich oszczędności, w tym m.in. wynikających z niezatrudniania pracowników, zwolnień chorobowych, braku wypłat nagród uznaniowych, regulacji wzrostu wynagrodzeń, itp. wystąpiły zobowiązania w kwocie 30 484,79 zł obciążając plan roku 2022.

Wykonanie wydatków na wynagrodzenia bezosobowe w § 4170 kształtowało się na poziomie 202 252,80 zł, co stanowi 99,99% planu finansowego, z tego:

- ryczałtowe wynagrodzenia RKO - 167 393,92 zł,

- wynagrodzenie z tytułu posiedzeń RKO - 17 858,88 zł,
- umowy zlecenia wykładowców z tytułu szkoleń - 17 000,00 zł.

Grupa pozostałe wydatki

Grupa pozostałe wydatki została wykonana w kwocie 645 826,27 zł.

Do największych wydatków w grupie pozostałe wydatki należy zaliczyć:

§ 4210 – zakup materiałów i wyposażenia, w tym komputerów w kwocie 138 727,06 zł,

§ 4260 – zakup energii, wody i gazu w Izbie i Zespole Zamiejscowym w Gorzowie Wlkp. w kwocie 103 057,91 zł,

§ 4270 – remont łazienki wraz z dostosowaniem wejścia do Izby dla osób niepełnosprawnych w kwocie 79 353,02 zł,

§ 4300 – pozostałe wydatki w kwocie 295 406,70 zł, w tym:

- dozór i utrzymanie Izby i Zespołu Zamiejscowego,
- usługi porządkowe w Izbie i Zespole Zamiejscowym,
- obsługa prawna oraz z zakresu RODO,
- opieka autorska programów.

W roku 2021 Izba w Zielonej Górze nie korzystała ze środków europejskich.

Wydatki inwestycyjne i na zakupy inwestycyjne

Izba w 2021 r. planowała wydatki inwestycyjne w § 6060 na kwotę 37 000,00 zł. Ww. wydatki zostały zrealizowane w I półroczu z przeznaczeniem na zakup: macierz dyskowa (NAS) oraz zaporą brzegową UTM (stromshield SN510). Wydatki zostały zrealizowane w 99,98%.

Izba nie otrzymała środków z rezerw celowych i rezerwy ogólnej.

Na dzień 31.12.2021 r. Izba posiadała zobowiązania w kwocie 274 533,00 zł z tytułu:

- dodatkowe wynagrodzenie roczne – 235 216,61 zł,
- składki zdrowotne pracownicze – 30 484,79 zł,
- opłata opieki autorskiej – 8 249,99 zł,
- opłata usług pocztowych – 217,30 zł.

Zarządzeniem Nr 2/2011 z dnia 19 stycznia 2011 roku zostały wprowadzone procedury kontroli zarządczej w Izbie.

Zgodnie z przyjętym ustaleniem regularnie (tygodniowo) odbywają się spotkania Kierownictwa Izby. W trakcie spotkań omawiane są zadania wykonane i planowane. Między innymi przedstawiany jest przez naczelników i kierowników komórek organizacyjnych stopień realizacji zadań kontrolnych (kontynuowane kontrole, rozpoczęte i zakończone) w stosunku do planowanych, przebieg badania uchwał i zarządzeń jst, terminowość wydanych opinii, a także stopień realizacji innych zadań oraz występujących zagrożeń, w tym z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z sytuacji epidemiologicznej. Analizowany jest na bieżąco stopień wydatków budżetowych związanych z zaplanowanymi zadaniami.

3. Wykonanie budżetu Regionalnej Izby Obrachunkowej w układzie zadaniowym

Regionalne izby obrachunkowe planują – równolegle do układu „tradycyjnego” – wydatki w ujęciu zadaniowym. Zgodnie z art. 142 pkt 11 ustawy o finansach publicznych plany finansowe izb w układzie zadaniowym sporządzane są na dany rok budżetowy i dwa kolejne lata.

W strukturze układu zadaniowego budżetu państwa regionalne izby obrachunkowe ujęte zostały w Funkcji 1. „Zarządzanie państwem”. Funkcja obejmuje swym zakresem obszar państwa odpowiedzialny za zapewnienie prawidłowego funkcjonowania organów władzy państwowej. Do grupy podmiotów realizujących w roku 2021 zadania w ramach tej funkcji, w ramach Zadania 1.10. „Weryfikacja gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego” należał m.in. Minister Administracji i Spraw Wewnętrznych jako dysponent części 80 – Regionalne izby obrachunkowe. Dla wymienionego wyżej zadania określono podzadanie „Działania nadzorczo-kontrolne RIO” oraz następujące działania: wykonywanie działań kontrolnych, wykonywanie działań nadzorczych oraz wydawanie opinii.

Wydatki Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze w układzie zadaniowym w 2021 r.

Nr	Funkcja/zadanie/podzadanie/działanie	Plan wg ustawy budżetowej (w zł)	Plan po zmianach (w zł)	Wykonanie (w zł)	Wykonanie %	Struktura %
1.	Zarządzanie państwem	5 272 000,00	5 247 000,00	5 246 985,37	100,0%	100,0%
1.10.	Weryfikacja gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego	5 272 000,00	5 247 000,00	5 246 985,37	100,0%	100,0%
1.10.1.	Działania nadzorczo-kontrolne RIO	5 272 000,00	5 247 000,00	5 246 985,37	100,0%	100,0%
1.10.1.1.	Wykonywanie działań kontrolnych	2 214 000,00	2 119 000,00	2 119 000,00	100,0%	40,4%
1.10.1.2.	Wykonywanie działań nadzorczych	1 377 000,00	1 354 100,00	1 354 098,95	100,0%	25,8%
1.10.1.3.	Wydawanie opinii	1 681 000,00	1 773 900,00	1 773 886,42	100,0%	33,8%

Dla zadania, podzadania oraz dla każdego z działań określono cele, mierniki stopnia realizacji celów oraz wysokość planowanych wydatków. Celem zadania jest poprawa jakości funkcjonowania JST w zakresie gospodarki finansowej. Cele szczegółowe podzadania i działań obejmują odpowiednio: zapewnienie gotowości do wykonywania ustawowych zadań nadzorczo-kontrolnych, objęcie kompleksową kontrolą gospodarki finansowej JST w ustawowym terminie, zapewnienie terminowego badania uchwał i zarządzeń organów JST oraz zapewnienie terminowości wydawania opinii.

Monitorowaniu i ocenie realizacji przyjętych celów służą następujące mierniki: w zakresie zadania i podzadania: odsetek wniosków pokontrolnych przyjętych do realizacji przez kierowników podmiotów kontrolowanych - adresatów wystąpień pokontrolnych w danym roku (w %) oraz liczba przeprowadzonych kontroli oraz objętych nadzorem uchwał i zarządzeń JST. W zakresie poszczególnych działań: liczba JST, w których okres od ostatniej kontroli kompleksowej przekroczył 4 lata (liczone rok do roku), liczba uchwał i zarządzeń niezbadanych w terminie oraz liczba opinii wydanych nieterminowo w danym okresie sprawozdawczym.

W 2021 r. miernik zadania wykonany został w wartości wyższej od wartości planowanej (plan: 88%, wykonanie: 99%). Z kolei miernik podzadania wykonany został w wielkości nieco niższej od planowanej (planowana wartość: 6 101; wartość osiągnięta: 5 969; wykonanie: 97,8%). Na osiągniętą wartość miernika złożyły się: liczba przeprowadzonych kontroli – 33 (przy wartości planowanej: 33) oraz liczba objętych nadzorem uchwał i zarządzeń JST – 5 936 (przy wartości planowanej 6 068). W odniesieniu do mierników działań: osiągnięto wartość planowaną – nie wystąpiły odchylenia.

Funkcja / zadanie / podzadanie / działanie (nr i nazwa)	Cel	Miernik	Plan wg ustawy budżetowej	Wykonanie
1. Zarządzanie państwem				
1.10. Weryfikacja gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego	Poprawa jakości funkcjonowania jst w zakresie gospodarki finansowej	Odsetek wniosków pokontrolnych przyjętych do realizacji przez kierowników podmiotów kontrolowanych - adresatów wystąpień pokontrolnych w danym roku (%)	88%	99%
1.10.1. Działania nadzorczo-kontrolne RIO	Zapewnienie gotowości do wykonywania ustawowych zadań nadzorczo-kontrolnych	Liczba przeprowadzonych kontroli oraz objętych nadzorem uchwał i zarządzeń jst (szt.)	6 101	5 969
1.10.1.1. Wykonywanie działań kontrolnych	Objęcie kompleksową kontrolą gospodarki finansowej jst w ustawowym terminie	Liczba jst, w którym okres od ostatniej kontroli kompleksowej przekroczył 4 lata (liczone rok do roku) (szt.)	0	0
1.10.1.2. Wykonywanie działań nadzorczych	Zapewnienie terminowego badania uchwał i zarządzeń organów jst	Liczba uchwał i zarządzeń niezbadanych w terminie (szt.)	0	0
1.10.1.3. Wydawanie opinii	Zapewnienie terminowości wydawania opinii	Liczba opinii wydanych nieterminowo w danym okresie sprawozdawczym (szt.)	0	0

Część II

Działalność

Regionalnej Komisji Orzekającej

w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych

Według stanu na dzień 1 stycznia 2021 r. liczba spraw oczekujących na rozstrzygnięcie przez Regionalną Komisję Orzekającą w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych przy Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Zielonej Górze wynosiła 4 - wobec 4 obwinionych. Do Regionalnej Komisji Orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych w 2021 r. wpłynęło 14 wniosków o ukaranie wobec 17 obwinionych. Ww. wnioski o ukaranie złożył Rzecznik Dyscypliny Finansów Publicznych przy Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Zielonej Górze oraz jego zastępcy. Wnioski Rzecznika i jego zastępców sformułowane były na podstawie zawiadomień złożonych przez organy kontroli tj.: Regionalną Izbę Obrachunkową w Zielonej Górze, Urząd Zamówień Publicznych w Warszawie, Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego, Urząd Miasta Gorzowa Wlkp. Oprócz ww. zawiadomień w 3 sprawach Rzecznik dyscypliny finansów publicznych złożył wnioski po przeprowadzeniu czynności sprawdzających na podstawie zarządzenia Głównego Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych, wydanego w trybie art. 95 ust. 6 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r. poz. 289).

Komisja w 2021 roku rozpoznała 13 spraw i wydała łącznie 13 orzeczeń w stosunku do 13 obwinionych. Ogółem ukarano 12 obwinionych, w tym karą upomnienia 8 obwinionych. Wobec 4 obwinionych odstąpiono od wymierzenia kary, natomiast wobec 1 obwinionego wydano orzeczenie o uniewinnieniu. Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. na rozpoznanie przez Regionalną Komisję Orzekającą w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych oczekiwało 6 spraw – wobec 8 obwinionych, w tym dwie sprawy odroczone. Terminy rozpoznania powyższych spraw zostały wyznaczone odpowiednio na styczeń, luty i kwiecień 2022 r.

Do najczęściej występujących czynów kwalifikowanych, jako naruszenie dyscypliny finansów publicznych w 2021 r. należy zaliczyć naruszenie polegające na:

- niesporządzeniu lub nieprzekazaniu w terminie sprawozdania z wykonania procesów gromadzenia środków publicznych i ich rozdysponowaniu albo wykazaniu w tym sprawozdaniu danych niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej,

- dokonaniu wydatku ze środków publicznych bez upoważnienia określonego ustawą budżetową, uchwałą budżetową lub planem finansowym albo z przekroczeniem zakresu tego upoważnienia lub z naruszeniem przepisów dotyczących dokonywania poszczególnych rodzajów wydatków,
- zaciągnięciu lub zmianie zobowiązania bez upoważnienia określonego ustawą budżetową, uchwałą budżetową lub planem finansowym albo z przekroczeniem zakresu tego upoważnienia lub z naruszeniem przepisów dotyczących zaciągania lub zmiany zobowiązań przez jednostkę sektora finansów publicznych,
- niewykonaniu lub nienależytym dokonaniu kontroli zgodności operacji gospodarczej lub finansowej z planem finansowym lub kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących takiej operacji, jeżeli miało ono wpływ na dokonanie wydatku powodującego przekroczenie kwoty wydatków ustalonej w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych,
- zaniechaniu prowadzenia audytu wewnętrznego w jednostce sektora finansów publicznych do tego zobowiązanej, w skutek niezatrudnienia audytora wewnętrznego albo niezawierania umowy z usługodawcą,
- zaniechaniu przeprowadzenia lub rozliczenia inwentaryzacji albo przeprowadzenie lub rozliczenie inwentaryzacji w sposób niezgodny z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r. poz. 217 z późn. zm.).

Część III

Działalność

Rzecznika dyscypliny finansów publicznych

W 2021 roku do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych właściwego w sprawach rozpatrywanych przez Regionalną Komisję Orzekającą przy Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Zielonej Górze, złożonych zostało 19 zawiadomień o ujawnionych okolicznościach wskazujących na naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Wśród podmiotów składających zawiadomienia dominowały instytucje pełniące funkcje nadzorcze i kontrolne nad jednostkami sektora finansów publicznych oraz kierownicy jednostek nadrzędnych nad jednostkami sektora finansów publicznych, w których okoliczności takie zostały ujawnione. W 2021 r. zawiadomienia złożyły następujące podmioty:

- Regionalna Izba Obrachunkowa w Zielonej Górze – 5 zawiadomień,
- Prezydent Miasta Gorzowa Wlkp. – 4 zawiadomienia,
- Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego w Zielonej Górze – 2 zawiadomienia,
- Izba Administracji Skarbowej w Zielonej Górze – 1 zawiadomienie,
- Urząd Zamówień Publicznych w Warszawie – 1 zawiadomienie,
- Centralne Biuro Antykorupcyjne w Delegatura w Poznaniu - 1 zawiadomienie,
- Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp. – 1 zawiadomienie,
- pozostałe podmioty - 4 zawiadomienia.

Wśród ujawnionych okoliczności wskazujących na naruszenie dyscypliny finansów publicznych przeważały sprawy dotyczące:

- niesporządzenia lub nieprzekazania w terminie sprawozdania z wykonania procesów gromadzenia środków publicznych i ich rozdysponowania albo wykazania w tym sprawozdaniu danych niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej,
- zaniechanie przeprowadzenia lub rozliczenia inwentaryzacji albo przeprowadzenie lub rozliczenie inwentaryzacji w sposób niezgodny z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r. poz. 217 z późn. zm.),
- dokonania wydatku ze środków publicznych bez upoważnienia określonego ustawą budżetową, uchwałą budżetową lub planem finansowym albo z przekroczeniem zakresu tego upoważnienia lub z naruszeniem przepisów dotyczących dokonywania poszczególnych rodzajów wydatków,
- nieprzekazanie w terminie do budżetu w należnej wysokości pobranych dochodów należnych Skarbowi Państwa lub jednostce samorządu terytorialnego.

W 2021 r. Rzecznik Dyscypliny Finansów Publicznych i jego Zastępcy wydali 11 postanowień o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego, obejmujących łącznie 11 rozstrzygnięć. Przyczyną odmowy w większości spraw był brak znamion naruszenia dyscypliny finansów publicznych w zarzucanym czynie oraz znikoma szkodliwość czynu dla finansów publicznych.

W 13 sprawach Rzecznik Dyscypliny Finansów Publicznych i jego Zastępcy wszczęli postępowanie wyjaśniające wobec 13 osób. Ponadto w 2021 r. wydanych zostało 7 postanowień

o umorzeniu postępowania wyjaśniającego, obejmujących łącznie 7 osób. Wśród przyczyn takiego rozstrzygnięcia przeważała okoliczność braku znamion naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

W następstwie przeprowadzonych czynności sprawdzających oraz wszczęcia postępowań wyjaśniających Rzecznik Dyscypliny Finansów Publicznych złożył w 2021 r. do Regionalnej Komisji Orzekającej przy Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Zielonej Górze 12 wniosków o ukaranie dotyczących 15 obwinionych.